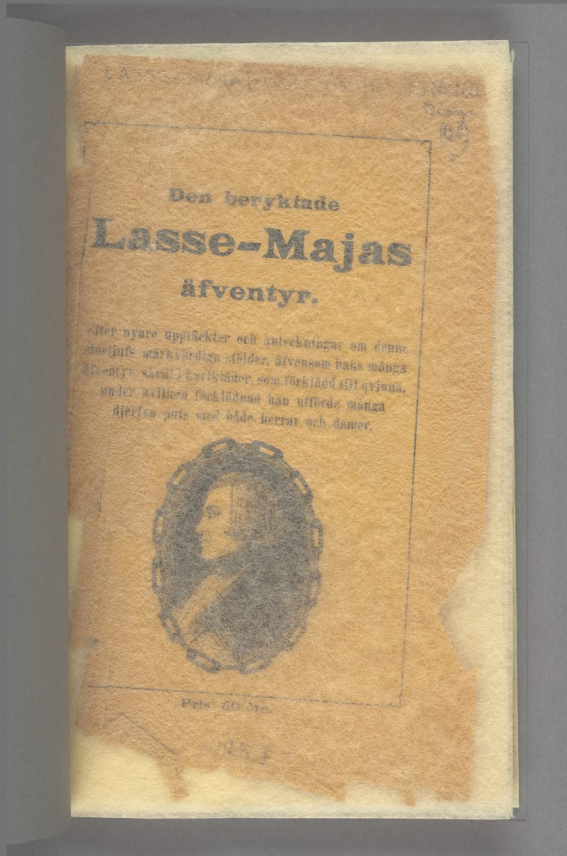

Lasse-Maja

Den beryktade Lasse-Majas äfventyr :

Tryck // / 18 G Br.

Digitaliserad år 2020

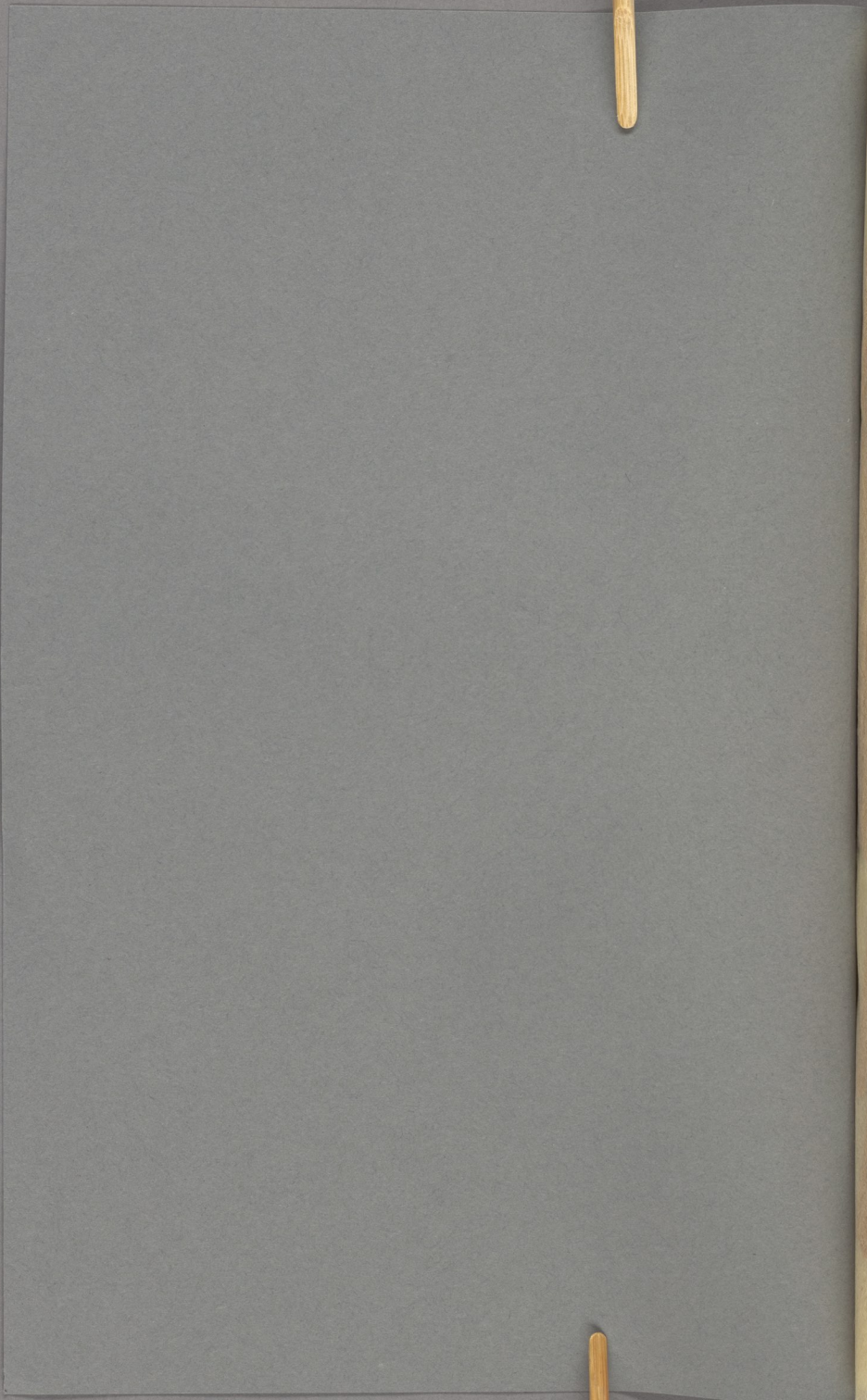
National Library
of Sweden

Lasse-Maja 1785-1845

18 G

Br.

1897

1837

La

The year
with
the
the

1837

LASSE-MAJAS ÄFVENTYR

1877

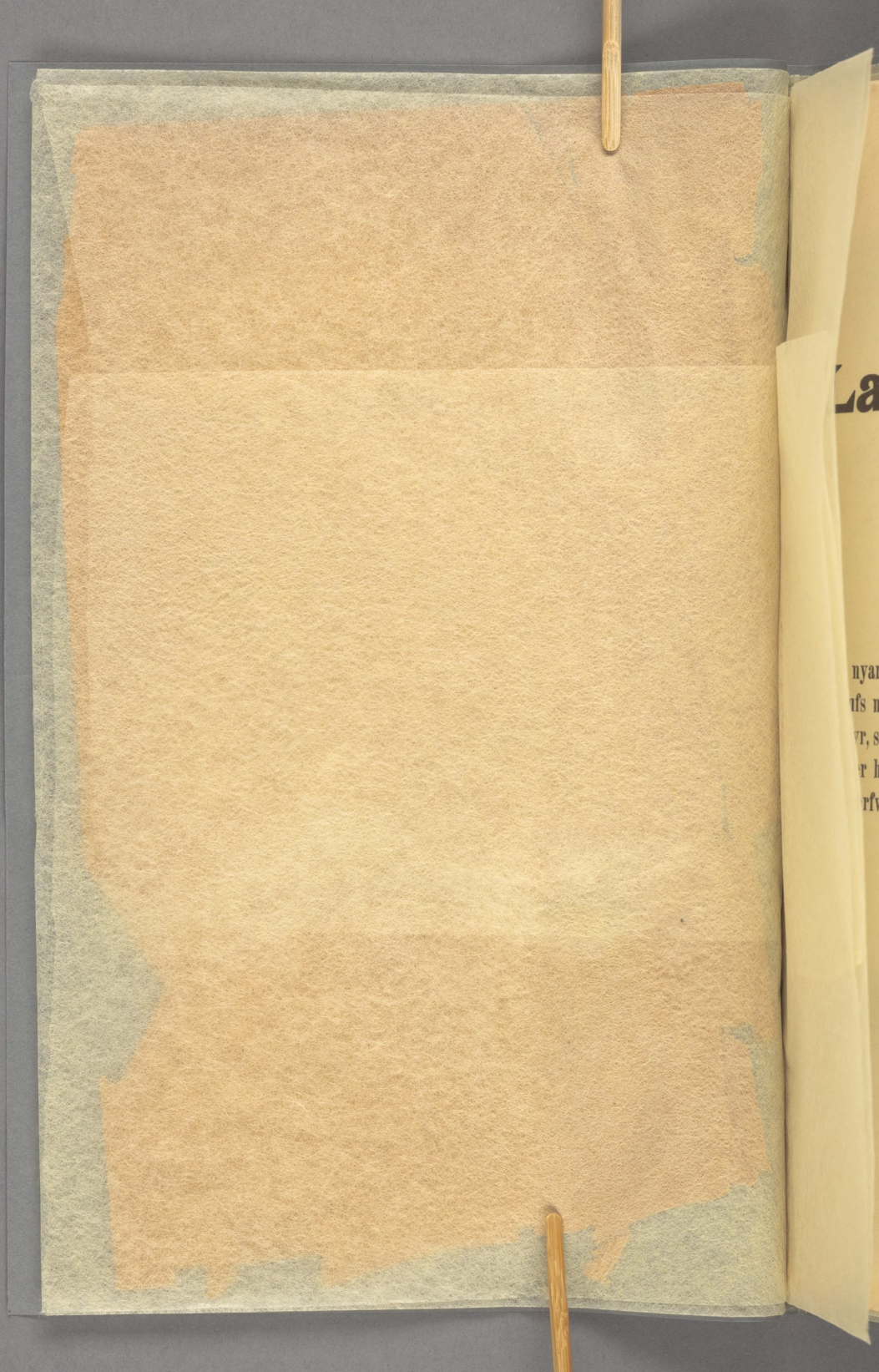
Den berömtade
Lasse-Majas
äfventyr.

Efter nyare uppläcker och anteckningar om denne
storffuls märkvärdiga stölder, äfvensom hans många
äfventyr, skämt i karikätider, som förklädd till kvinna,
under hvilken förklädnad han utförde många
djurfva gats med både herrar och damer.

Pris: 50 öre.

1877

La

nyar
fs m
r, s
r h
rfv

Den beryktade
Lasse-Majas
äfventyr.

Efter nyare upptäckter och anteckningar om denne stortjufs märkvärdiga stölder, äfvensom hans många äfventyr, såväl i karlkläder, som förklädd till qvinna, under hvilken förklädnad han utförde många djerfva puts med både herrar och damer.

STOCKHOLM
ASSOCIATIONS-BOKTRYCKERIET
1897.

Den berömda

Lasse-Majas

Äfventyr.

Denne äro äfventyr och äfventyrer om den
äro äfventyrer om den äfventyrer om den
äro äfventyrer om den äfventyrer om den
äro äfventyrer om den äfventyrer om den
äro äfventyrer om den äfventyrer om den

Denne t
Hans fa
hade all
anlagen
tidiga år
Modren
mågan h
gammal

Den
till det
sällskap
ledde ho
äfvén at
mängd s
länge d
känd o
När det
hemmet,
överkon
Lars let

Då
ett ej s
des af
nyckel
förvarad
utan att
att han
och öms
Följ

1.

De första stegen på tjuftbanan.

Denne beryktade stortjufs namn var Lars Molin. Hans fader var en så kallad bergsman, och Lars hade alltså ej något simpelt att brås på. De onda anlagen framträdde likväl hos honom redan vid tidiga år. Åtta år gammal förlorade han sin fader. Modren gifte likväl snart om sig. Den forna välmägan hade dock gått förlorad. Lars var elfva år gammal då han fick styffader.

Den uppfostran han erhöll var ingen uppfostran till det bättre. Följden häraf blef den, att han sökte sällskap med jemnåriga dåliga pojkar, hvilka förlodde honom icke blott att supa och spela, utan äfven att stjäla. Hand i hand dermed gingo en mängd skålmstycken, mer eller mindre elaka, och länge dröjde det icke, förrän Lars Molin var både känd och fruktad såsom ortens värste tjuftpojke. När det ej fanns mat och bränvin att stjäla från hemmet, stal han säd och hvad annat han kunde öfverkomma. Det stulna inköptes af grannarne och Lars lefde friskt om med sina kamrater.

Då han var sexton år gammal erhöilo föräldrarne ett ej så litet kontant penningearf. Detta minskades af Lars på så sätt, att han medelst en falsk nyckel öppnade det skåp, i hvilket penningpåsarne förvarades. En lång tid fortfor detta »tullsystem» utan att det upptäcktes, emedan Lars varit så klok, att han tagit litet ur hvarje påse, ömsom silfver- och ömsom sedelmynt.

Följden af denna upptäckt blef att han rymde

från hemmet. Vål anställdes ordentlig skallgång efter honom, men Lars var sjelfva fiffigheten och lyckades gömma sig så väl, att han ej blef ertappad.

Det var hos en fattig torpare som han höll sig fördold. Här upprann också hos honom första tanken på att dölja sig i fruntimmerskläder. Som han egde godt om penningar, blef det honom ej särdeles svårt, att med tillhjälp af torparens dotter skaffa sig det behöfliga. Sålunda förklädd till fruntimmer begaf han sig ut på vandring och kom äntligen fram till Örebro. Här ansåg han sig likväl ej säker, hvadan kosan efter en tid ställes till Arboga. Under denna färd antog Lasse, som till sitt andra namn antagit Maja (Lasse-Maja) efter torpardottrens, tjänst i en bondgård, der han en tid till husbondfolkets belåtenhet verkställde sina pigsysslor. På detta ställe vistades han i ett fjerdedels år, utan att några misstankar på hans kön yppades. Lasse-Maja fick här en friare i en ung nämndemansson och endast genom sin fintlighet kunde han afvända upptäckten af, att han var karl.

En annan tjänst, såsom »frökenpiga» på en herregård, antogs derefter. Vid afskedet från nämndemanssonen, beramades det, att Lasse-Maja skulle blifva hans hustru när ett år gått till ända. I sin nya tjänst blef skälmen mycket omtyckt, men kunde ej vara qvar längre än en och en half månad. Hans åliggande var nemligen, att utom en pigas vanliga sysslor, biträda husets döttrar vid af- och påklädnaden. Detta blef af lätt förklarliga skäl till slut så outhärdeligt för Lasse-Maja, att han beslöt rädda sig genom en hastig flykt. Beslut och handling följde raskt härpå. Sedan han försett sig med de vackraste kläder som funnos i fröknarnes garderob, skyndade han en natt bort. Men hvart skulle han nu taga vägen? Efter mycket funderande vände han sina steg mot hembygden och anlände slutligen till den gamle torparen, i hvilkens hem första tanken

på att
honom.
icke ens
torparen
godt om
att han
tjenstern

Mat
derför a
han och
för att
husbod.
plundra

Und
tioner t
han blif

Der
ett star
med sig
Lasse-M

brutit
som ta
hans p
guldke
undan.
vaknat
förfölj
häst o
sig på

De
van vid
var be
holm o
fick ha
ett pres

Säl
öden oc

på att kläda ut sig till fruntimmer uppstått hos honom. I sin nya drägt var han så förändrad, att icke ens Maja till en början kände igen honom. I torparens hus var Lasse-Maja nu i säkerhet, hade godt om penningar och var till och med så djerf, att han i sin förklädnad besökte de offentliga gudstjänsterna.

Matförrådet tog dock snart slut och det beslöts därför att ånyo stjäla. Till den ändan begåfvo sig han och torparen med häst och åkdon en natt åstad för att förse sig ur en förmögen bergsmans vistehusbod. Lasse var då iklädd manskläder. Visthuset plundrades och återfärden anträddes.

Under vintern utsträckte Lasse-Maja sina operationer till marknaderna. Vid en sådan var det nära han blifvit fast.

Den grannt klädda damen hade nemligen gjort ett starkt intryck på en guldsmed, som bjöd henne med sig till sitt hem. Endast med möda kunde Lasse-Maja hindra hans kresser. Då natten intrit och guldsmeden insomnat, steg Lasse-Maja, som tagit plats på en soffa, upp, bemäktigade sig hans plånbok med inneliggande 500 kronor och en guldkedja, och lyckades att efter mycket bråk komma undan. Han eftersattes dock så snart guldsmeden vaknat och upptäckt stölden, måste gömma sig för förföljarne och påträffade slutligen utanför en krog häst och släde, satte sig oförtöfvadt upp och begaf sig på väg samt styrde kosan till Majas hem.

Detta hände på hösten. Lasse-Maja var nu så van vid sin fruntimmerskostym att han på fullt allvar beslöt att med dennes tillhjälp resa till Stockholm och skaffa sig plats. Med tillhjälp af Maja fick han icke blott en vacker orlofsedel, utan äfven ett prestbetyg, båda naturligtvis falska.

Sålunda utrustad begaf han sig på väg mot nya öden och äfventyr.

2.

Hos kvartermästaren. — Flykt. — Återseendet.

På denna resa åtföljdes Lasse af Maja, som utgafs för att vara den granna damens piga. I närheten af Fellingsbro bodde en kvartermästare, som råkade få syn på Lasse-Maja under det han promenerade i en intill hans egendom gränsande trädgård.

Qvartermästaren erbjöd den fina damen att blifva hans hushållerska och efter något prat, samt efter det Maja blifvit invigd i hemligheten, blef anbudet antaget. Lasse-Maja skulle utom högtidsskänkerna hafva 100 kronor och Maja 25 kronor i årlig lön.

De båda nya tjenarne installerades genast på sina platser. Snart fick dock Lasse-Maja veta i hvilket hus han kommit. Sin gamla hushållerska, med hvilken han hade tre barn, höll kvartermästaren på att afskeda; hans ytterliga snålhet mot drängarne hade gjort att de samt och synnerligen rymt sin kos, hvarjemte hans öfriga tjänstefolk nära nog svältes. Detta kunde likväl ej Lasse-Maja tåla. Efter hennes ankomst blef maten både bättre och rikligare och han hade för den skull mängen hård dust att utstå med sin husbonde. Denne hade till råga på allt fattat ett sådant behag till sin fina hushållerska, att han prompt ville göra henne till sin hustru och var för den skull särdeles angelägen om, att deras förlofning skulle ske så fort som möjligt.

Af den gamla hushållerskans tre barn med kvartermästaren voro två borta. Den tredje, en liten flicka, blef på Lasse-Majas enträgna böner kvarlemnad då modren flyttade. När kvartermästaren då kom hem och fann sitt barn i huset, brusade han

upp men
bedyrade
framt de
det på c
På

honom
vida at
mål och
emedan
sina tj
snart b
qvarter
ningom

En
i sin l
hålland
friade
nu un
sätt, n
sjelfva
Vid et
piga, s
bära u
tänd a
pigorn
sig af

har va
Tj

den st
taga fi

Ma
öfverta
hennes
Maja.

upp men tog skeden i vackra handen då Lasse-Maja bedyrade, att han skulle ensam försörja barnet, så framt den onaturlige fadren vore nog hård att köra det på dörren.

På gården fanns äfven en ung bokkällare. Med honom utbytte snart Lasse-Maja förtroende så till vida att de kommo öfverens om, att stjäla spanmål och sälja, för att få penningar till bränvin, emedan kvartermästaren af pur snålhet undanhöll sina tjenare denna styrkedryck. Det skulle dock snart blifva slut på Lasse-Majas sötebrödsdagar hos kvartermästaren. Ovädersmolnen började att småningom skocka sig öfver hans hufvud.

En af kvartermästarens pigor, som innästlat sig i sin husbondes förtroende, upptäckte en dag förhållandet mellan Lasse-Maja och bokhållaren. Båda friade sig likväl. Men den fara, som Lasse-Maja nu undgick, hotade honom på ett allvarsammare sätt, nemligen från ingen mer och ingen mindre, än sjelfvaste Maja, hans goda vän och torparens dotter. Vid ett tillfälle, då hon och Kajsa, så hette den piga, som förtalat Lasse-Maja och bokhållaren, skulle bära upp öl från källaren, tappade de fatet. Upp-tänd af vrede började Lasse-Maja att slå de båda pigorna. Detta var mer än Maja kunde tåla. Utom sig af vrede skrek hon:

— Vet du inte hut, tjuf-Lasse! Fastän du nu har våldet, ska' du väl . . .

Tjuf-Lasse, upprepade Kajsa förvånad.

— Ja, svarade den ännu desperata Maja, mån den stund vara förbannad, då jag tillät dig att påtaga fruntimmerskläder!

— Hvad! Är hon då inte fruntimmer?

— Nej, en förrymd karl.

Maja ångrade dock genast sin häftighet och öfvertalade Kajsa att tiga mot det att hon fick hennes rutiga bomullsduk samt två kronor af Lasse-Maja.

Kajsa lofvade detta, men upptäckte icke desto mindre allt för kvartermästaren. Denne höll god min och beslöt att vidtaga sina anordningar i tysthet. Till den ändan tillsade han hushållerskan, att laga till kalas till dagen efter, emedan han skulle hafva gäster hos sig. Till länsmanen hade han dock förut afsändt ett bref om huru det stod till. Händelsen gjorde, att Lasse-Maja dock i förtid, genom att lyssna till samtalet mellan Kajsa och kvartermästaren, fick nys om hvad som var i görningen. Han begaf sig för den skull på flykten, förföljd af kvartermästaren, länsmanen och flere andra. Med sönderslitna kläder och håret i oordning irrade nu Lasse-Maja länge omkring, höll till än i torparstugor, än i bondgårdar, än på herregårdar, och sof äfven ute på fria fältet. Slutligen kom han efter många vedervärdigheter till Majas fader, der han berättade icke blott hur det gått honom utan äfven Majas förräderi.

Under det han vistades hos torparen kommo hans båda systrar in i stugan. Förklaringen blef nu afgifven och systrarne lofvade att ej förråda honom. Lasse-Maja fick nu en tid i fred och ro hvila ut sig, men snart nådde honom genom syst-rarne den föga välkomna underrättelsen att länsmanen genomsökt hans föräldrahem och att myndigheterna således voro på spaning efter honom.

Detta föranledde Lasse-Maja, att så fort som möjligt taga till reträtten. Sin flykt verkstälde han ej denna gång i fruntimmers- utan i karlkläder. Han klädde sig nemligen till oxdrifvare.

Nya

I
om örol
skynda
besökte
denna
En
och fa
Lusten
och sn
der ha
kläder.
liggan
och so
gande
fordna
stulna
fullstä
träffad
D
der ha
som v
som ba
lade I
besök

varit n
gades
kajutan
förskaff

3.

Nya stölder. — I Stockholm. — Första gången fast. — Andra resan till Stockholm.

I sin ljusblå rock och med håret struket bortom öronen var han åter oigenkännelig. Flykten påskyndades så mycket möjligt var och något ställe besöktes ej på hela den dagen. Resans mål var denna gång Stockholm.

En månljus natt anlände han till en herregård och fann der i en af flyglarne ett öppet fönster. Lusten efter att stjäla blef honom för öfvermåktig och snart hade han praktiserat sig in i rummet, der han såsom byte kom öfver en mängd fina karlkläder. Icke nöjd med dem undersökte han ett närliggande rum, och ehuru en mansperson låg derinne och sof, stal han likväl dennes öfver sängen hängande fickur. Derefter bar det af ut igen. De fordna simpla kläderna utbyttes nu mot de bättre stulna och snart framträdde Lasse-Maja såsom en fullständig gentleman, åtminstone hvad klädseln beträffade.

Dagen efter denna stöld anlände han till Arboga, der han hade lyckan att genast påträffa en jakt, som var destinerad till hufvudstaden. Med den, som bar flere passagerare inom sina relingar, afseglade Lasse-Maja till Stockholm. Om hans första besök der, heter det:

— Jag fick se den stora staden, som så ofta varit målet för mina önskingar. Af sjösjuka plågades jag så, att hela dagen måste tillbringas i kajutan. Emot aftonen gick jag likväl i land och förskaffade mig på ett apotek några droppar, hvar-

igenom jag fullkomligt återställes. Följande morgon förskaffade jag mig en ledsagare, som visade mig stadens märkvärdigheter. Allt hvad jag såg väckte min beundran. Isynnerhet fann jag nöje uti att betrakta de glimmande hjeltarne och den dundrande musiken, som marscherade in på borggården. Jag hade så när aldrig kommit derifrån. Mitt vid hufvudstadens brokiga vimmel alldeles ovana hufvud blef nästan förvirradt. Om hvarandra kommo stora kareter, bondvagnar, bryggarkärror, åkare, trädgårdsmästare och mjölmånglerskor. De gående passerade förbi hvarandra likt fiskarne i en sjö. Nästan hufvudyd af allt detta skramlandet, återvände jag till jakten, emedan det ej var värdt att tänka på något annat kvarter, såsom okänd och utan bevis; vågade mig därför i min enfaldighet aldrig i land förrän det blifvit mörkt, och hade säkerligen farit tillbaka med samma skeppare, om jag lyckligtvis ej hade träffat en beskedlig person, som hjälpte mig ur mitt bryderi.

Denne »beskedliga» person var en allmän qvinna, boende i Skottgränd. Hon fick tag i Lasse just då han skulle begifva sig på återvägen. För henne uppgaf han sig vara son till en brukspatron, att det var första gången han var i hufvudstaden, och att han saknade alla bekantskaper.

Hos denna qvinna fick han bo. Dagar och nätter förnöttes i sus och dus och inom kort voro Lasses penningar slut. Under så fatala omständigheter måste han för sextio kronor pantsätta sitt guldur. När så dessa penningar också voro slut, måste Lasses värdinna tillgripa sin gamla förvärfskälla, hvadan han tillsades att så mycket som möjligt vara borta om aftnarne. Hon hade, sade hon, så många unga och »snälla herrar», som tyckte så mycket om henne.

Lasse kunde nu ej längre motstå sin lust att förkläda sig till fruntimmer. Båda två gjorde der-

efter så
drucker
ningar fö
gande fa
snart oc
på borde
fickur, at
skeppare
Efter

båda »m
landstiga
emellertid
färd, bla
(nu Norr
sänktes,
vit uttag

På F
lif se »tr
mera än
samt »K
der alla t

Stöld
staden, n
han var
svårt att
Det

klockan,
och silfv
ströelser
aldrig, d
bevistade
nöjen.

Lasse
säker i h
mycket a
skulle ku
skull, att
pröfva om

efter sällskap ut och träffade på Skeppsbron en drucken skeppare, hvilken de efter många invändningar följde ut till hans vid Djurgårdsvarfvet liggande fartyg. Den druckne sjömannen insomnade snart och sedan hans sällskap försett sig med ett på bordet stående schatull, en plånbok och två fickur, aflägsnade de sig i samma julle, med hvilken skepparen rott ut.

Efter mycket kringirrande kommo slutligen de båda »mamsellerna» till Skeppsholmen, der de ville landstiga, men hindrades af posten. Båten stöttes emellertid ånyo ut och efter ännu en äfventyrlig färd, bland annat under Nybron vid Packartorget (nu Norrmalmstorg), der schatullet slogs sönder och sänktes, sedan de deri förvarade dyrbarheterna blifvit uttagna, skedde landstigningen.

På Packartorget fick Lasse första gången i sitt lif se »trähästen», på hvilken alla åkare, som fordrade mera än taxan gaf dem rättighet till, måste rida, samt »Kopparmatte», (en gubbe med ett stort ris), der alla tjufvar och skälmar afstraffades.

Stölden ombord på fartyget blef snart bekant i staden, men för Lasse var det ingen farlighet, ty han var så omsorgsfullt dold, att det skulle varit svårt att upptäcka honom.

Det från fartyget stulna uppgick till, utom klockan, 2,000 kronor i sedlar och utländskt guld- och silfvermynt. En tid med lustbarheter och förströelser började nu. Tjufherrsskapet gick nästan aldrig, det var naturligtvis för simpelt, utan åkte, bevistade baler, spektakler och alla till buds stående nöjen.

Lasse-Maja kunde dock ej i längden känna sig säker i hufvudstaden, ej heller vågade han försälja mycket af tjufgodset derstädes, emedan det så lätt skulle kunnat blifva upptäckt. Han beslöt för den skull, att anträda resan mot hemmet, för att der pröfva om lyckan vore bättre.

Sedan han i Vesterås utbytt sitt guldur mot ett af silfver, anlände han slutligen till hembygden, men vågade ej uppsöka föräldrarne, utan begaf sig i stället till Majas far. Här fick han underrättelse om, att hon satt på Örebro slott. Detta grämde Lasse mycket, ty han kunde svårligen glömma den flicka, som genom att hjälpa honom sjelf råkat i rättvisans händer.

I följd af de många och långa vandringar han företagit, hade Lasses fötter blifvit så illa tilltygade, att han en tid måste fördölja sig i torparens ladugård. Härunder blef han likväl upptäckt, öfvermannad och med bakbundna händer förd till sina föräldrar. Dagen derefter fördes han af länsmanen, från hvilken han försökte rymma, hvarför han trakterades med en god portion prygel, till häktet i Örebro, der han återsåg Maja, som blifvit ända till ytterlighet afmagrad.

Detta var första gången Lasse-Maja satt i ett fängelse och troligtvis blef han lika mycket förundrad öfver de scener, som der upprullades för hans blickar, som för de utsigter han varseblef då han första gången kom till Stockholm.

På hans tid funnos så kallade gemensamhetsfängelser och endast de farligaste förbrytarne sattes i celler. I dessa gemensamhetsfängelser amrades vanligtvis de största tjuvarne och förbrytarne, ithy att de mera försigkomne, hvilka redan voro utlärdade i brott, gifvo nykomlingarne vinkar och lärdomar huru de skulle bete sig, dels för att ej så fort blifva upptäckta, dels för att kunna stjäla så mycket mera.

Bland alla de lärdomar Lasse-Maja erhöi i Örebro fängelse, föllo »Silfver-Jans» honom bäst i smaken. Denne, en af de förnämsta tjuvarne i Sverige, rådde honom till, att alltid stjäla från den rike och gifva den fattige; att aldrig med våld utan med list tillegna sig nästans egendom; att vara

nykter.
att då
göra lä
flere för
Af
samt up
var föd
sällspor
Efter d
systerar:
—
genom e
göra din
föråtelse
handling
oss, du
utplånar
glömmas
Men
hjerta lo
det gam
fätt, den
långa fin
allt för
söka sin
drägt oc
hans hem
gjorde de
inbjöds a
mycket ö
han samt
honom nä
till afton
Lasse på
fulla med
flykten.
vermlands
riklig ers

nykter, på det att vederbörande skulle vara tvungna att då hysa respekt för honom, samt att så fort sig göra lät, förskaffa sig falska nycklar, dyrkar, med flere för handtverket afsedda föremål.

Af tinget dömdes Lasse-Maja till 40 par spö samt uppenbar kyrkoplikt i den församling, der han var född. Det var svåra tider för Lasse, men med sällspordt lugn undergick han den svåra kuren. Efter den erhöll han följande förmaning af sina systrar:

— Har du fallit, Lasse, djupt, så bör du ock genom en anständig lefnad hädanefter söka att godtgöra dina fel. Kom nu och bed dina föräldrar om förlåtelse och lofva att aldrig mer genom elaka handlingar förorsaka dem en sådan hjertesorg. Tro oss, du skall blifva dem lika kär; och tiden, som utplånar allt, skall äfven göra, att dina fordna fel glömmas.

Men, ehuru Lasse till en början af uppriktigaste hjerta lofvade bättring, sannades likväl på honom det gamla ordspråket: »Den smak kärlet en gång fått, den bibehåller det». Han kunde ej hålla sina långa fingrar ty »Silfver-Jans» lärdomar hade slagit allt för djupa rötter. Under förevändning att besöka sin moster, iklädde han sig åter fruntimmersdrägt och begaf sig ut på ströftåg. En mil ifrån hans hem låg Gammelbo bruk. Der hamnade Lasse, gjorde der bekantskap med bruksinspektoren och inbjöds af honom att tillbringa natten der. Efter mycket öfvertalande samtyckte Lasse dertill. Medan han samtalande med inspektoren, som skrytsamt visat honom nära nog alla sina skatter, blef denne kallad till aftonmåltiden. Under hans bortvaro passade Lasse på och stal ur en koffert ett par näsdukar fulla med penningar, och begaf sig skydsamt på flykten. Lyckligtvis för honom träffade han en vermlandsbonde, med hvilken han, under löfte af riklig ersättning, fick åka hemåt. Sedan han efter

hemkomsten gömt penningarne, ömsade han kläder och återgick till sitt fordna lefnadssätt: att göra ingenting.

Under tiden blef det känt att en stöld begåtts på Gammelbo. Inspektoren, som var ansedd för en gnidare af värsta slaget, beklagades ej.

Lasse-Majas hela åtrå stod emellertid till hufvudstaden, der han nog skulle förskaffa sig nöjen och förströelser med de penningar han stulit på Gammelbo. För den skull skaffade han sig i hemlighet nya karlkläder samt vidtalade en bonde att skjutsa honom åstad. Bonden gick in på förslaget och kosan styrdes, Lasses föräldrar ovetande, till Vesterås, der det samtidigt var marknad. Under namnet Ericsson, brukspatron från Bergslagen, gjorde Lasse bekantskap med en köpman, som handlade med arbeten i silfver och guld, samt med juveler. Denne köpman ämnade sig till Upsala, dit också Lasse sade sig skola styra färden, hvadan resällskap beramades. Efter något krängel med pass, anträdades färden till Upsala och derefter till Stockholm.

4.

Andra gången fast. — Fångförare och tjuf. —
Inför rätta. — Fri.

Genom Norrtull inkommo den rike köpmannen och Lasse-Maja i Stockholm, hvarefter den sistnämnde skyndade att söka upp älskarinnan från Skottgränd. Hans hjerta blödde då han fick under rättelse om att hon blifvit förpassad till spinnhuset.

Bruks
var emelle
i hufvudsta
Den t
och som
en fyllbult
ligen öfve
ruset blef
han, att nå
än den re
Molin (Las
Följde
samt att
skickades
patronen.
konungens
På de
in till St
hade Lasse
polisen sö
Trygg som
skötte han
var bortbj
kant, anko
man och fi
Lasse:
Gevald
i kungliga
Lasse:
min värds
ledes ingen
Gevald
Följ med.
Lasse
hans pass
anmält sig
Lasse samt
förståndiga

Brukspatron Ericsson, så hette nu Lasse-Maja, var emellertid ej, oaktadt sin förnäma titel, ej säker i hufvudstaden, och det af följande orsak:

Den bonde, som skjutsat honom till Vesterås, och som fått riklig ersättning i penningeväg, var en fyllbult. Under rusets inflytande skröt han formligen öfver, att han skjutsat en *brukspatron*. När ruset blef för starkt och tungan för slapp omtalade han, att nämnde brukspatron icke var någon annan än den redan då för sina tjufknep beryktade Lars Molin (Lasse-Maja).

Följden häraf blef att bonden först arresterades, samt att en bokhållare från Gammelbo derefter skickades till Stockholm för att knipa herr brukspatronen. Denne bokhållare hade fullmakt från konungens befallningshafvande i sin hemort.

På den tiden måste hvar och en, som färdades in till Stockholm, vid tullen anmäla sig. Detta hade Lasse ej gjort. På spioneriets väg måste alltså polisen söka få fatt i skälmen, och det lyckades. Trygg som Lasse var, och äfven ej så litet dum, skötte han ej tillbörligt om sig. En dag, då han var bortbjuden till en i Sperlingsbacke bosatt bekant, ankommo en polisgevaldiger och en uppsyningsman och frågade efter brukspatron Ericsson.

Lasse: Det är jag. Hvad vill ni?

Gevaldigern: Hvarför har ni ej visat ert pass i kungliga polisen?

Lasse: Jag har riktigt pass. Dessutom är det min värds skyldighet att förete detta. Jag har således ingenting med polisen att göra.

Gevaldigern visade sitt vapen: Ni måste lyda. Följ med.

Lasse måste också lyda. Lagmannen besåg hans pass och sporde efter en stund hvarför han ej anmält sig i poliskammaren. På denna fråga gaf Lasse samma svar som han gifvit gevaldigern. Han förständigades dock, att följande dag kl. 10 förmid-

dagen inställa sig i poliskammaren. Stursk öfver att han duperat lagmannen, gick Lasse tillbaka till honom med den påföljd, att han blef arresterad och insatt under rådstugan. Under vägen der trakterade han sina förare med punsch, fick ett ensamt rum och bjöd derefter på öl och bränvin.

Bokhållaren från Gammelbo kom äfven dit, men han kunde ej med säkerhet känna igen den föregifne brukspatronen. Likaså under förhöret inför lagmannen. Han kunde ej med säkerhet påstå att brukspatron Ericsson och Lars Molin voro samma person.

Redan då bokhållaren besökte honom i fängelset fattade Lasse misstankar och vidtog för den skull åtgärder för att i bästa mån freda sig. De penningar han hade på sig gömdes här och der i rummet, hvarjemte passet kastades in i kakelugnen. Då bokhållaren under ransakningen ej med säkerhet kunde känna igen Lasse, blef det fråga om passet. Till sin skada hade Lasse förstört detsamma. Som en äkta skälm uppgaf han därför att gevaldigern dagen förut behållit hans pass. Denne nekade, men Lasse vidhöll sin uppgift. Följden häraf blef att han visiterades och som han i sina kläder bar penningar undanstuckna, så förvärrades hans sak, och han kastades in bland en massa andra arresteranter, der han måste lida till och med misshandel. De öfriga arresteranterna tvungo honom till och med att sälja sin rock, för att kunna bjuda dem på bränvin.

Der Lasse bodde hade emellertid rättsbetjenterna varit och derifrån medfört hans saker, bland hvilka funnos 600 riksdaler i två och tre riksdalerssedlar i bankomynt, 150 riksdaler i mindre mynt och 400 riksdaler i två riksdaler riksgälds, förutan allt det han inköpt på marknaderna i Upsala och Vesterås. Dessa blefvo förvarade i poliskammaren.

Under upprepade förhör kunde ej bokhållaren från Gammelbo taga på sin ed, att de honom före-

visade de
på tillfrå
heit fräc
het, att
penningar
af detta,
jande uts

Öfve
de i Örel
domstol f

Och
resor som
hos Fång
raliska r
sig anför
misstänkt

Efter
seddes L
förseglade
det af m

På d
med lifsn
Vid trans
fick händ
Vid först
gar, men
närmare
med fyra
bryta, hu
ät en de

Tjuv
äfven nu.
nom den
del der in
öppnades
men som
denna me
het ej sk

visade penningarne voro de från bruket stulna, och på tillfrågan hvarifrån Lasse fått dem, svarade han heit fräck, att han såsom brukspatron hade rättighet, att på sina affärsresor föra med sig så mycket penningar han ville. Men passet? Det var förlusten af detta, som gjorde att han blef fast enligt följande utslag:

»Öfversändes till Konungens Befallningshafvande i Örebro län, der målet kommer att vid behörig domstol företagas.»

Och nu fick Lasse-Maja företaga en af dessa resor som tydligt lägga i dagen dels slappheten hos Fångvårdsstyrelsen på den tiden, dels den moraliska ruttonen, som utmärkte dem, hvilka hade sig anførtrott att bevara en af myndigheterna starkt misstänkt person.

Efter åtta dagars vistelse på Smedjegården försettes Lasse med träblack och jernhandskar; hans förseglade koffert medföljde fångskjutsen, och så bar det af mot Örebro.

På den tiden måste fångarne sjelfva förse sig med lifsmedel, annars fingo de helt enkelt svälta. Vid transporten hade Lasse ej några penningar, men fick händelsevis af en »menniskovän» en tolfskilling. Vid första raststället blef det åter fråga om penningar, men som fången ej hade några beslöts det att närmare undersöka kofferten. Den var förseglad med fyra sigill på locket. Dessa vågade man ej bryta, hur gerna den snåle forbonden än ville komma åt en del af koffertens ganska värderika innehåll.

Tjufvar och skälmar hitta dock lätt på råd. Så äfven nu. Koffertens botten var ej förseglad och genom den skulle man utan tvifvel kunna åtkomma en del der inom gömda persedlar. Bottnens fogningar öppnades; det ena plagget efter det andra uttogs, men som den derigenom förlorade i tyngd ersattes denna med åtskilligt gammalt skräp, så att dess lättbet ej skulle märkas,

De uttagna plaggen såldes och Lasse fick så mycket, att han kunde tillfredsställa ej blott sin egen mages behof, utan äfven bjuda sina fångförare på mat och bränvin.

Slutligen hade han lyckats fylla fångföraren till den grad, att denne var »stupfull» och snarkade som om han aldrig mera skulle vakna. Detta tillfälle begagnade sig Lasse af och begaf sig på flykten, sedan han först satt handklofvarne på den sofvande fångföraren. Det lyckades honom efter mycket arbete, att få ena blacken af foten, men under det han var sysselsatt med att frigöra sig från den andra, upptäcktes han af tre bönder och fördes af dem till en krog, der han kort förut varit, och der han blef igenkänd.

— Den skälmen har bestämdt slagit ihjäl fångföraren, menade en i hopen.

— Nej då, svarade Lasse och tog på sig en oskyldig min. Han var så beskedlig, att han lät mig gå sjelfmant.

— Jo, du är en ljus fogel, du! utropade en af bönderna. Tror du inte att vi känna Jerker? Han har ännu aldrig låtit någon tjuv och skälm med hans vilja gå ifrån sig.

Just som kifvet härom pågick, utropade en liten flicka:

— I skjulet här bakom sitter en tjuv.

Och der satt den rusige fångföraren med handklofvarne på. Som Lasse kastat bort nyckeln måste de brytas sönder. Lönen för sitt skälmstycke fick han i en bastant örfil. Men som Lasse ej tålde en dylik behandling, gaf han lika godt igen, och det så kraftigt, att Jerker bokstafigen stod på hufvudet i en vörtbalja.

För att förebygga det slagsmål, som nu antagligen skulle uppstått mellan fångföraren och tjuvfen, bjöd den sist nämnde på en kanna glödgadt bränvin, hvarjemte han rikligen ersatte den förstörda vörten.

Under ti
blef allmä
äfvén sl
och så ba

Under
melbo, vi
spektoren
rens fråg
fruntimme
penningar
han efter
sedan ble
stulen, up
efter skul
miner, då
fann lump

Så lä
denna sak
råd med l
ej goda
ur honom.
den bond
som nu se

Så hä
— F
klofvarne
ej nådde
vi tillbrin
bortdomna
larne. Al
tige.

När
och de pi
nemligen
tedde sig
sätt de bl
plågar till
hvarandra

Under tiden samlades en massa folk och sugillet blef allmänt. Men, när bränvinet var utsupet, var det äfven slut på vänskapen. Lasse fastlöstes på vagnen och så bar det af igen i riktning mot Örebro.

Under den ransakning, som derefter hölls i Gammelbo, visade sig Lasse-Maja fräck som vanligt. Inspektoren var sjelf närvarande vid tinget. På domarens fråga, om han med ed kunde intyga att det fruntimmer, som varit hos honom då han förlorade penningarne och fången vore samma person, svarade han efter en stund, att han ej kunde det. När det sedan blef frågan om hur stor summa som blifvit stulen, uppgaf han tio eller tolf tusen kronor. Derefter skulle kofferten undersökas. Domarens snopna miner, då han i stället för värdefulla saker endast fann lumpor, kan ej beskrifvas.

Så lätt skulle dock ej Lasse-Maja komma ifrån denna sak, ty inspektoren på Gammelbo hade i samråd med länsmanen öfverenskommit om, att, så framt ej goda lämpor hjälpte, helt enkelt pina sanningen ur honom. Detta skedde såväl med Lasse, som med den bonde som skjutsat honom till Vesterås, och som nu satt häktad.

Så här lyder berättelsen om deras pinande:

— Först slogo de oss; sedan skrufvade de handklofvarne på oss, upphängde oss derefter så att vi ej nådde golfvet med fötterna. I detta tillstånd måste vi tillbringa natten. Händerna uppsvulnade, senorna bortdomnade och försträcktes, blodet utflöt kring naglarne. Allt detta hjälpte ej, ty vi voro ständaktige.

När de morgonen derefter fördes inför rätten och de pinades belägenhet stack i dagen (de måste nemligen bäras inför rätta, der de blodiga och svullna tedde sig för allas blickar), sporde domaren på hvad sätt de blifvit så förändrade. Såsom det vanligtvis plägar tillgå, skyllde äfven nu deras plågoandar på hvarandra. Inspektoren, som var hatad af alla för

grynheter mot sina underhafvande, välte skulden på länsmannen; denna återigen bedyrade, att det var inspektoren, som befallt det pinliga tillvägagäendet.

Hela nämndens beslut ljöd ändteligen. Både länsmannen och inspektoren skulle lagfaras för sitt beteende att anställa pinliga förhör med fångar.

Under ransakningen nekade Lasse helt enkelt till stölden och sade sig hafva varit i en dansstuga samtidigt med att den begicks. Härom blefvo flera vittnen hörda, och alla intygade riktigheten af fångens utsago. När rättens utslag föll, innehöll det att Lasse och bonden ej kunde fällas i följd af bristande bevis. Den sistnämnde försattes genast på fri fot, men Lasse måste göra återresan till häktet i Örebro medan utslaget hunne vinna laga kraft i hofrätten.

Då afresan dit skulle ske framträdde inspektoren till Lasse och bad honom och sade:

— Här har du åtta riksdaler, men lofva mig, att ej vidare besvära mig med dina besök.

— Det der tål att fundera på, svarade Lasse-Maja eftertänksamt och mottog penningarne. Dock vill jag berätta för eder, att jag redan vädjat till hofrätten angående mitt och bondens pinande.

Inspektoren svarade ej ett enda ord, utan gick skamsen sina färde.

Slutligen randades för Lasse befrielsens timme. Styffadern och länsmannen kommo och togo honom ut. Kosan ställdes till hemmet.

5.

Lasse-Maja som hederlig karl och hederligt fruntimmer.

Under Lasses vistelse i hemmet kom en af hans qvinliga kusiner på besök dit. Hon ärnade sig till

hufvudsta
förut, had
dem låta
visare.

Föral
ännu en g
komme ut
samma be
då han lo
och anstä
ett gemen
tog med
riksdaler
boga. De
holm med

Farty
förrän det
arbete flo
Agnesskä

Det
lågo i si
en hård
skrofvat.
stöten, sk
fattat her
däck. Bä
men slutli
den höll
sätta af f

Några
sta delen
Nöden bla
orsak för
berga hv
Lasses ku
ken Lasse
visserligen
var det v

hufvudstaden och som hon visste att Lasse varit der förut, hade hon besökt hans föräldrar för att bedja dem låta sonen medfölja och tjenstgöra såsom vägvisare.

Föräldrarna, som hyste farhågor för, att Lasse ännu en gång skulle kunna falla i frestelse om han komme ut i vida världen, hyste för den skull allvar samma betänkligheter vid att låta honom resa. Men då han lofvade att allt igenom uppföra sig hyggligt och anständigt, erhöll han tillåtelse. Han fick nu ett gemensamt respass utfärdadt åt sig och kusinen, tog med sig en plånbok, innehållande ett hundra riksdaler och så anträdde resan landsvägen till Arboga. Der låg en jakt, färdig att afgå till Stockholm med jernlast och en mängd passagerare.

Fartyget hade likväl ej hunnit ut ur Arbogaån, förrän det stötte på grund. Det kom likväl efter svårt arbete flott igen och resan gick lyckligt ända till Agnesskär, i närheten af hufvudstaden.

Det var tidigt på morgonen och passagerarna lågo i sin djupaste sömn. Plötsligt väcktes de af en hård stöt, hvarefter vattnet började forsa in i skrofvat. Lasses kusin, som ej ens vaknade vid stöten, skulle ofelbart hafva drunknat, om ej han fattat henne i sina armar och begifvit sig upp på däck. Båten blef nu de förolyckades sista räddning, men slutligen fylde den så af människor, att äfven den höll på att gå till botten, hvadan den måste sätta af från den i sjunkande tillstånd stadda jakten.

Några af dess passagerare drunknade, men största delen kom lyckligt i land på ett eller annat sätt. Nöden bland de skeppsbrutna var ej liten. Af denna orsak försökte man att från det sjunkna fartyget berga hvad som bergas kunde. Lyckligtvis hade Lasses kusin med sig en temligen tät koffert, i hvilken Lasse äfven förvarat sina penningar. De voro visserligen genomvåta, men när de väl hunnit torka, var det vidare ingen fara med dem.

Återstoden af vägen till Stockholm fortsattes med skjuts. Vid framkomsten till hufvudstaden togs kvarter hos en släkting till kusinen. De resande blefvo väl mottagna och Lasse visade kusinen med utsökt artighet och på ett fullkomligt anständigt sätt allt hvad som var sevärdt både i staden och på Djurgården.

Under dessa promenader, som företogs dels till fots, dels i vagn och dels på roddarebåtar, föll Lasse på idén att besöka spinnhuskyrkan. Här fick han se en gammal bekant, nemligen älskarinnan från Skottgränden. Lyckligtvis kände hon ej igen sin forne älskare. Denne skänkte henne på omvägar fem riksdaler.

Sedan de båda kusinerna njutit rätt mycket både af Stockholmlifvet och af hvarandras sällskap, anträdde de återresan sjöledes till Arboga. Af en envis och stark motvind blefvo de likväl uppehållna nära tre veckors tid. De anlände slutligen till Strengnäs, hvarifrån resan styrdes till Arboga och derifrån till Lasses hem. Hans återkomst tillika med kusinens intyg på att han i allt uppfört sig ärbart och städadt, gjorde hans föräldrar mycken glädje. De började nu på allvar hoppas, att äfventyrarelusten skulle hafva lemnat sonen.

Men Lasse var en orolig själ, som dag efter dag längtade ut till nya äfventyr. När dertill kom, att han af grannarne, i lek- och dansstugorna, ej sällan blef utsatt för glåpord och anspelningar på hans forna bedrifter, började hemtrakten kännas honom allt mera olidlig. Han uthärdade likväl i hemmet mer än ett helt år, och ingen hade derunder någon anmärkning att göra honom.

Äfventyrarelustan blef honom dock till slut öfvermäktig. I hemlighet skaffade han sig därför en fruntimmerskostym, friserade sig och rymde en natt ur föräldrahemmet. Vägen togs till Arboga, der han måste dröja mer än åtta dagar, innan det blef någon

lägenhet sjö
hela diktar

Likaso
resan från
könen inom
sådana, som

Resan
höll fartyg

lyne, road
måde. Om
der provian

Egaren
gerna lät

de behöfde
ningen till
gadlerom.

— Till

— Hva

— Som

— Det

egarinnan t
död och vi

Efter

fick en best
penningar.

sin syssla

uppförde si

den tid af t

här, räknad

såg bra ut

jare, men a

digt sätt.

Lusten

af dess nö

verklig sak

liga och äls

till Stockho

alla förlust

lägenhet sjöledes till Stockholm, ty dit stod Lasses hela diktan och traktan.

Likasom förra gången hade denna jakt vid afresan från Arboga en mängd passagerare af båda könen inom sina relingar. Största delen utgjordes af sådana, som ämnade söka tjenst i hufvudstaden.

Resan var långsam, alldenstund motvind uppehöll fartyget, men Lasse, som hade ett muntert lynne, roade sina medpassagerare så gått han förmodde. Omsider ankrade fartyget vid Häsebyholm, der proviant skulle intagas.

Egaren af denna gård var en välvillig man, som gerna lät de sjöfarande köpa hvad slags lifsmedel de behöfde. Han sporde äfven de flesta om anledningen till deras resa och äfven Lasse blef tillfrågad derom.

— Till Stockholm för att söka plats, svarade han.

— Hvad för plats.

— Som hushållerska.

— Det passar ju bra! utropade både egaren och egarinnan till gården. Vår gamla hushållerska är nu död och vi behöfva en ny. Stanna qvar hos oss.

Efter något betänkande antog Lasse förslaget, fick en bestämd årlig lön och sju riksdaler i städsepenningar. Under hela den tid han här förvaltade sin syssla upptäcktes ej hans verkliga kön. Han uppförde sig också på ett i allo städadt sätt, och den tid af ett och trefjerdedels år, som han vistades här, räknades till den lyckligaste i hans lif. Han såg bra ut som fruntimmer och fick derfor tillbedjare, men aflägsnade alla på ett bestämdt och värdigt sätt.

Lusten att komma till hufvudstaden och njuta af dess nöjen blef honom till slut för stark. Med verklig saknad skildes han derfor från sitt hederliga och älskvärda husbondefolk och anträdde resan till Stockholm. Der lefde han ganska högt, besökte alla förlustelseställen och väckte för sin ståtliga

figur och sin eleganta klädsel, allmän uppmärksamhet. Sina bekantskaper sökte han denna gång bland de mera bemedlade och blef inom kort en af damerna på modet. En ung handlande, som lyckats göra den fina damens bekantskap, uppträdde öppet såsom hennes friare och anhöll om hennes hand. Fintlig som alltid svarade Lasse undvikande, ville hafva betänketid och fick derunder hvad han behöfde, nemligen underhåll af den förälskade mercuriionen.

Under en af sina aftonpromenader tilltalades han af en herre. Efter några om och men gjorde han honom sällskap till hans hem.

6.

**Nya stöder och äfventyr. Fast och åter fri.
Han reser gentilt till Stockholm.**

Medan herrn i fråga gick efter ljus, passade Lasse på och undersökte den rock han lagt ifrån sig. Han fann der äfven en tjock plånbok, hvilken han skyndsamt anammade och rusade på dörren. Efter en halsbrytande färd utför tre trappor kom han äntligen ut och begaf sig till Tallkrogen, der bytet öfversågs. Plånboken, som han genast kastade bort, innehöll omkring 500 riksdaler.

Åtterresan till Stockholm företogs derefter. Åkaren hade Lasse supit så full, att han sjelf måste köra medan åkaren låg redlös i åkdonet. Ankomsten till tullen sporde der varande uppsyningsman:

— Hvad har mamsell att köra?

— Ett gammalt svin, ljöd svaret

Tulluppsyningsmannen skrattade då han fick syn

på hva
stad pa
Sec
hem til
till vår
blifva
kroken
plånbok
kades k
Hän
klensme
liga nyo
jade ha
vidsträc
Den
städer,
fred, St
stad upp
misstank
italienar
handa g
nyckenh
Lasse do
gen var
rummet
vit mer
Till
äldrarne
hade ju
anträdde
gade fär
hända, at
han tvun
som möjl
Den
Lasse-Ma
skog uts
helt olyc

Lasse-Ma

på hvad det var för ett svin, och Lasse fick oantastad passera.

Sedan han lemnat åkare och häst begaf han sig hem till sin bostad och qvarblef i hufvudstaden ända till våren derpå. När penningarne slutligen började blifva allt mera sparsamma måste den vanliga födkroken åter fram. En i operans förstuga anammad plånbok var dock skäligen mager och de ur han lyckades bemäktiga sig, gäfvu ej heller mycken vinst.

Härunder hade Lasse gjort bekantskap med en klensmedsgesäll. Denne försedde honom med åtskilliga nycklar. Sedan han fått dessa i sitt våld började han med allvar att tänka på att företaga en vidsträcktare tjuvfresa.

Denna företogs också med skjuts. Bland andra städer, som passerades, voro äfven Södertelje, Mariefred, Strengnäs och Arboga. I denna sist nämnda stad uppehöll Lasse sig en tid, utan att väcka några misstankar. Han kom der i tillfälle att bestjåla en italienare, en kringresande köpman, som hade allehanda grannlåter till salu, men dessutom en stor myckenhet penningar. Af dessa senare öfverkom Lasse dock ej mer än fyrtiofem riksdaler. Den gången var han dum, ty hade han bemäktigat sig det i rummet stående skrinet, skulle hans byte hafva blifvit mer än 4,000 riksdaler utom andra dyrbarheter.

Till hemtrakten stod emellertid Lasses håg. Föräldrarne vågade han visserligen ej besöka, men han hade ju andra bekanta i hemorten. För den skull anträdde han till fots hemresan, emedan han ej vågade färdas med åkdon, ty det skulle då lätt kunna hända, att han blefve ertappad. För det mesta var han tvungen att hålla sig i skogarne och så litet som möjligt besöka offentliga platser.

Denna resa var en af de besvärligaste som Lasse-Maja företagit. En gång var han i en stor skog utsatt för ett äfventyr, som lätt kunnat sluta helt olyckligt för honom. Han råkade nemligen

oförmodadt ut för en brummande björn (på två ben), men lyckligtvis brydde sig nalle ej om vår äfventyrare, utan lunkade i väg.

Som hungern började olidligt plåga honom och han efter en mödosam vandring fick sigte på en bondgård, gick han fram till förstugudörren och bände på densamma. Den var oläst, hvadan Lasse dristigt steg in. Han möttes genast af snarkningar, trefvade sig derföre fram till ett skåp och nedtog en mjölkbunke. Vid det buller han då gjorde vaknade bonden och ropade, i tanke att det var katten:

— Kas, kas, ditt otäcka djur. Vill du låta bli mjölken!

Lasse förhöll sig så tyst som om han legat i grafven. Bonden somnade åter in och Lasse skulle just sätta den tömda mjölkbunken tillbaka på sin plats, då han ånyo råkade göra ett buller, häftigare än det första.

Nu for bondgubben upp ur sängen och skrek, alltjemt i den tanken att den nyss bortkörda katten vore framme igen:

— Sakramenskade kattracka? Jag ska' ge dig jag om du inte låter mjölken vara i fred.

Lasse rusade på dörren och bonden efter honom. Han undkom likväl utan att blifva upptäckt.

Nästa besök gälde en herregård, i hvars matkammare han inkom, försedde sig der med proviant, samt tillgrep dessutom åtta matskedar, en förläggarslef med mera af den sorten, likasom 13 riksdaler kontant. I klädväg fick han ett par silkesschalar.

Härefter gömde han sig ånyo i skogen och blef der på morgonqvisten utsatt för ett äfventyr, som lätt kunnat medföra hans gripande, om han ej varit så fintlig.

Under det han nemligen var sysselsatt med att kamma sig, upptäckte han att en med bössa försedd karl stod och betraktade honom.

Lasse.
räddning

Der

släpade

sina steg

tes helt

det var

Lasse ko

— C

uppfyltd.

Af d

ytterligar

framför s

— J

väl, att i

Det

smufvan,

krutet. N

mot norr

topp. De

på nio ste

Så skall

hvarje sk

väderstrec

skott bör

af alla st

blir du d

har du en

dig, men

tillbaka.

Den t

som han bl

sig om, gi

efter den u

sina knyte

följande na

till den bo

— Den der vill jag spela ett spratt, tänkté Lasse. Han är antagligen vidskeplig och då är min räddning säker.

Derpå lade han den ena schalen så, att den släpade ett godt stycke efter honom och styrde så sina steg rakt på mannen med bössan. Denne syntes helt förskräckt och tänkte förmodligen på, att det var skogssnufvan, som nalkades honom. När Lasse kom alldeles inpå honom sade han:

— Om du önskar dig något, så skall det blifva uppfyllt.

Af detta tilltal stärktes den vidskeplige mannen ytterligare i tron, att det var skogssnufvan han hade framför sig. Darrande sade han därför:

— Jag önskar att jag skulle kunna skjuta så väl, att intet villebråd undgår mig.

Det är lätt hjelpt, svarade den förmenta skogssnufvan, grep karlens gevär och slog bort fångkrutet. Nu fortfor skogssnufvan, skall du gå rakt mot norr. Längre fram sitter en tjäder i en trädtopp. Den skjuter du och beger dig hem, går derpå nio steg norr om din stuga och laddar din bössa. Så skall du taga fyra fjädrar af tjädern och för hvarje skott som du afskjuter, nemligen ett i hvarje väderstreck, lägga en fjäder i pipan. Vid hvarje skott bör du också mumla dessa ord: Er, foglar af alla slag, kallar jag med alla vindar. Derefter blir du den skickligaste skytten som finnes. Här har du en blank riksdaler. Gå nu ditåt jag visade dig, men olycklig du om du en enda gång ser dig tillbaka.

Den till hälften förskrämda karlen gjorde så, som han blifvit inlörd och medan han, utan att vända sig om, gick rakt mot norr och koxade uppåt träden efter den utlofvade tjädern, var ej Lasse sen att taga sina knyten och kila undan. Sedan han den derpå följande natten hvilat öfver i ett torp, anlände han till den bonden, som senast skjutsat honom till Ar-

boga. Der blef han väl mottagen efter som bonden var hans förtrogne och qvarblef der några dagar. Som det i samma vefva var marknad, begaf sig Lasse djerft dit, för att pröfva sina nycklar. De gingo bra till de dörrar han försökte sig på och en natt knep han från en borås-handlande mellan fyra och fem hundra riksdaler, hvarefter han i allsköns lugn åkte hem med bonden igen.

Efter någon tid skjutsade bonden honom åter till Arboga, der han gjorde bekantskap med en inspektor, som behöfde en hushållerska, emedan hans hustru var hopplost sjuk. Lasse betänkte sig ej länge, utan följde med ut till den präktiga herregården. Inspektorens hustru dog inom kort, och när sorgåret var till ända friade enkemannen till sin hushållerska, som nu ensam styrde och ställde i hans hem. Hushållerskan hade dock att förebära att hon redan vore bortlofvad åt en, som hon älskade; vidare att hon, medan hon väntade på sin trolofvade, en kronofogdeson, ville tjena andra, för att kunna lära sig någonting. Hon hade nu, tack vare alla de tjänster hon innehåft, förkofrat sig ganska duktigt i matlagningskonsten.

Inspektoren, som var en förnuftig man, ansåg hennes skäl vara tillfyllest, och besvarade ej mera sin hushållerska med några giftermålsanbud, utan vände sig i stället till en köpmansdotter i Arboga, friade och fick ja. Under ett besök, som köpmansfrun och hennes dotter gjorde på herregården, förundrade det högeligen den förstnämnda, att hushållerskan hade en så mörk skäggbotten. Detta kom slutligen Lasse under fund med och skyndade upp på sitt rum för att taga till rakknifven. Under denna sysselsättning hade den blifvande unga frun af nyfikenhet tittat i nyckelhålet och då fått se rakningsprocessen. Följden af denna vetgirighet blef, att Lasse på skämt, och äfven kanske på hån, benämndes »mamsellen med skägget».

Har
upptäckte
När der
lerskan
om brölle
der uppe
för att
fann slut
barn sam
stad fira
Lasse
han börj
daler ur
att genas
gifvande,
Drängen,
befalla öf
list utan
fick han t
brnden».
radt än nu
Men k
made häst
Här var
ningar had
på Glansh
Hans nam
hvert man
Maja och
sig också
Tack
hade, kund
insåg dock
hennes tys
han ej vil
för hans sl
och tog ko
hörde han

Han insåg därför, att han, för att undvika att upptäckas, ej längre kunde stanna kvar på sin plats. När därför inspektoren, som gerna ville att hushållerskan skulle följa med till Arboga för att bestyra om bröllopsmåltiden, föreslog detta, vägrade hon under uppgift att hon mycket bättre behöfdes hemma för att se efter att ingenting komme bort. Detta fann slutligen inspektoren klokt och afreste med sina barn samt en del af tjänstefolket för att i nämnde stad fira sitt bröllop.

Lasse hade ej länge varit ensam, förrän äfven han började packa in sina saker, tog hundra riksdaler ur sin husbondes byrå och befallde en dräng att genast skjutsa honom till Arboga, under föregifvande, att han osedd ville betrakta bröllopparet. Drängen, som visste, att hushållerskan fritt kunde befalla öfver hästar och ekipagen, anade ej någon list utan skjutsade Lasse in till staden. Mot aftonen fick han tillåtelse af hushållerskan, att »gå och se bruden». Detta nöje, fordom mycket mera gouteradt än nu, lät ej drängen gå sig ur händerna.

Men knappt var han borta, förrän Lasse anamade häst och släde och styrde kosan mot Örebro. Här var det nära att han blifvit fast, ty efterspaningar hade redan börjat anställas och hans vistelse på Glanshammars gästgifvaregård var redan känd. Hans namn var snart sagdt i hvar mans mun och hvart man kom talades det ej om annat än Lasse-Maja och hans djerfva äfventyr. Sjelf hörde han sig också mer än en gång nämnas med detta namn.

Tack vare vänskapen hos den värdinna han hade, kunde han ligga tryggt i sjelfva Örebro. Han insåg dock, att han ej länge skulle kunna taga hennes tystlåtenhet och gästfrihet i anspråk, så fram han ej ville riskera att utsätta henne för obehag för hans skull, hvarför han en afton skyndade bort och tog kosan uppåt Bergslagen. Under denna färd hörde han flere gånger sitt namn, Lasse-Maja, näm-

nas, än med afsky och flere mindre vackra epiteter, än med en viss beundran. För att vilseleda de nyfikne, inbillade han sjelf dem ibland, att Lasse-Maja blifvit förrådd af en flicka i Örebro och nu som bäst dvaldes inom fängelsets murar.

Detta rykte spred sig snart och den fiffige skälmen kunde åter temligen lugnt fortfara med sina djerfva påhelsningar än här än der.

Drifven af hunger och köld gjorde han en natt i en bondgård det inbrott, som för några timmar orsakade hans gripande. Han hade knappt hunnit inkomma i rummet, förrän gårdens egare tillsammans med några drängar kastade sig öfver honom och grepo honom. De visiterade också hans knyte och när de der påträffade en tvålask, en rakknif, en spegel och några till fruntimmerstoaletten hörande artiklar, utropade en:

— Passa på, om inte den skälmen är den beriktade Lasse-Maja!

Denne gjorde numera ingen hemlighet af att han var den så ifrigt eftersökte. Han var tvärtom sjelfva munterheten och eftersom han hade godt om pennningar så lät han dem gå. Femton riksdaler bjöd han upp endast på bränvin, och hvar och en, som kom för att beskåda honom, måste ha sig minst en sup. Så äfven den efterskickade fjerdingssmannen, som kom i sällskap med ett par handklofvar, satte dem på Lasse och fastläste honom.

Det gick nu muntert till i bondgården så länge skälmen spenderade. Fläsk och bröd, samt bränvin sattes fram och derpå började dryckeslaget. Lasse hade gerna velat hafva händerna fria, men så långt sträckte sig ej hans supgästers välvilja. För sig sjelf var han dock besluten att rymma så fort tillfälle dertill kunde yppas. Detta lät ej heller länge vänta på sig.

Under nattens lopp, medan Lasse, som var jemförelsevis nykter, låg på bänken med sina knyten

till hufv
på de öfr
rum. För
händer.
nu till d
möjligt i
efter sak
väg det f

Natt
jande da
aftonen,
mötte ha
Efter fle
tömmarne
springa.
skälmen
han skull
utsago, o
han åkt v
hästen o
till ett s
nästan fö
liggande

— D
ute i dag

— N

efter han
duka upp
handskma
skulle ko
detta fol
soldaten l

Efter
folket beg
längre to
han seder
olämpligt
sträcker r

till hufvudgård, började ruset att mer och mer verka på de öfriga, hvilka tagit plats på golfvet i samma rum. Försigtigt började Lasse att lösgöra sina händer. Det lyckades utan svårighet. Han väntade nu till dess alla insomnat så tungt som det var möjligt i följd af det starka bränvinsruset, steg der-efter sakta upp, tog sina knyten och lagade sig i väg det fortaste han kunde.

Nattköllden var ganska skarp. Hela den följande dagen låg han gömd i ett busksnår. Mot aftonen, då han vågat sig fram till stora vägen, mötte han en full bonde, som satt och sof i slädan. Efter flere försök att väcka honom, tog han sjelf tömmarne och körde på allt hvad hästen orkade springa. Framkommen till en bondgård lemnade skälmen bonden här i en pigas förvar, på det att han skulle få värma sig till dess Lasse, enligt egen utsago, om några timmar komme tillbaka. Sedan han åkt vid pass tre mil, släppte han den uttröttade hästen och fortsatte resan till fots, kom så fram till ett soldattorp och fick der hvila sig. Till den nästan förfrusna mamsellen, yttrade den i sängen liggande knekten medlidsamt:

— Det är minsann inte något fruntimmersväder ute i dag.

— Nej sannerligen det är så, inföll Lasse, hvar-efter han började att för soldaten och dennes hustru duka upp en historia om huru hennes man, som var handskmakare och ämnade sig till Vermland, snart skulle komma efter med det tunga lasset. Äfven detta folk trakterade Lasse med bränvin, hvilket soldaten hemtade från närmaste by.

Efter en kort hvila hos det välvilliga soldat-folket begaf sig Lasse åter i väg, emedan han ej längre tordes dröja qvar. På flere ställen försökte han sedermera att få logis, men de flesta lågo så olämpligt till, att han ej vågade anlita dem. Långa sträckor måste han ibland vada igenom så djup snö,

att den räckte honom upp till midjan, och många gånger var han så uttröttad, att han med möda kunde stå på benen.

En afton anlände han till en gård, som såg ganska proper ut. Enligt sin vana undersökte han alla dörrar han såg, men de voro stängda. Med tillhjälp af ett jernspett kom han dock slutligen in i en större sal, i hvilken bland annat befann sig en skänk i hvilken förvarades både porslin och silfver. Djerf som han var, öppnade han äfven en dörr till det rum, i hvilket ställets egare låg och sof. Från detta rum utbar han kappor och schalar och uppstaplade dem i den stora salen. Några lådor i en byrå undersöktes äfven och penningar tillgrepos, likasom ett fickur. Allt skulle må hända hafva gått bra för Lasse, om han ej i mörkret råkat stöta emot ett klaver. Nu blef det lif af i rummet och Lasse måste schappa undan allt hvad benen förmådde, samt till och med lemna sitt eget knyte i sticket. Genom dess innehåll kunde gårdens folk begripa, att det var Lasse-Maja, som åter varit framme. Förföljare både till fots och till häst utsändes åt alla håll för att gripa den djerfve tjuften, som under det man letade efter honom både när och fjerran kring gården, helt lugnt låg förborgad, så att säga inpå husfolkets näsor, nemligen i det tomma hönshuset.

Han låg der hela dagen och vågade sig fram först natten derefter. Flykten gick lyckligt och efter en vandring på något mer än tre mil ankom han äntligen till Majas föräldrar. Der mötte honom tvenne underrättelser, nemligen dels att Maja fått sig en fästman och nu ämnade bli hederlig, dels att han (Lasse) var så ifrigt efterspanad, att han ej vidare kunde få bo i torpet. Han efter begaf sig derfor till sin forna skjutsbonde, der han efter vanligheten blef väl mottagen. Efter en tids dröjsmål derstädes begaf han sig åter på väg. Målet var

Stockho
jente e
sjungane
Arboga,

Här
här var
säkrare
höll om
Väl sad
nu befän
kunna h
gifva me

I pr
och efter
måltiden.

erfor, då
gäster ig
Hans sj
utan spel
ingen ku
tiden ber
resa till
grosshand
som han
den bery
nen yttra
kroppsstä
nad, att
enligt råd
lagen och

— M

hafvare,
lyckas or
fast, att
kunna hä
längre tid

— Va

Stockholm. Från en herregård stal han en fin släda jemte en liflig häst, hvarefter det bar i väg med sjungande fart, passerade, väl ombunden om ansigtet, Arboga, och befann sig snart i Södermanland.

Här kunde nu Lasse andas ut något friare, ty här var han ej så allmänt känd och i följd deraf säkrare för förföljelse. I en bondgård, der han anhöll om nattqvarter, hänvisades han till prestgården. Vål sade han sig hellre vilja stanna qvar der han nu befann sig, men när bondhustrun sade sig ej kunna hysa en så fin dame, var han tvungen att gifva med sig för att ej väcka misstankar.

I prostgården blef den fina damen väl mottagen och efter det hon klädt om sig, inbjuden till aftonmåltiden. Men döm om den förskräckelse Lasse erfor, då han vid sitt inträdande bland prostens gäster igenkände en af rådmännen från Arboga. Hans sjelfbeherskning öfvergaf honom likväl ej, utan spelade fruntimmer på ett så utmärkt sätt, att ingen kunde falla på någon misstanke. Under måltiden berättade han för den skull att han var på resa till en i Stockholm bosatt morbror, som var grosshandlande der. Det var hans häst och släde, som han nu färdades med. Samtalet föll också på den beryktade stortjufven Lasse-Maja och rådmannen yttrade då skämtsamt, att den fina damens kroppsställning liknade hans, endast med den skillnad, att hon var något mindre. Lasse skulle nu, enligt rådmannens berättelse, vistas i norra Bergslagen och der stjåla så mycket han orkade.

— Men, slutade den värdige rättvisans handhafvare, det vore väl besynnerligt om det ej skall lyckas ordningsmakten att en gång få den skälmen fast, att hans djerfva och fula bedrifter skulle kunna hämmas, om ej för alltid, så ändock för en längre tid.

— Var lugn, herr rådman, inföll Lasse-Maja

helt obesväradt, det går nog snart derhän. Sådana bofvar pläga ej länge gå lösa.

Lasse sof godt den natten och sedan morgonkaffet blifvit drucket, begaf han sig på väg. Rådsmannen följde den föregifna mamsellen sjelf i egen person ned till slädan och tog artigt afsked af den, för hvilken gripande han skulle velat gifva ganska mycket penningar.

Under resan till Stockholm mötte Lasse sin förre husbonde, kvartermästaren, i närheten af Mariefred, och i Södertelje fick han ressällskap med en bekant hufvudstadsfamilj. På ett gentilt sätt gjorde därför Lasse-Maja denna gång sitt intåg i Stockholm genom Hornstull.

7.

Finansoperationer i Stockholm och dess grannskap.

Sedan Lasse, som nu utgaf sig för att vara prestfru från Vermland, erhållit rum på Ladugårdslandet, samt fått hästen inqvarterad i en vedbod, begaf han sig ut på spaningar, ty nu skulle han utan tvifvel kunna uträtta mycket till andra kassors förfång och sin egen kassas förstärkning. Under en af dessa promenader blef han vittne till hur en karl på ett ganska behändigt sätt begick en fickstöld i närheten af Röda Bodarne.

— Den der göken måste jag lära känna, tänkte Lasse. Han är alldeles af samma skrot och korn som jag.

Han följde derpå efter ficktjufven, som var snyggt klädd och tilltalade honom vid tillfälle sålunda:

mare be
Fick
Efter en
— F
— F
märkte k
Lasse-M
framdele
ningen a
den kons
Fick
från den
kanta fru
han skull
— N
höra mitt
vara en li
— H
vill jag g
hört talas
— Ja
— Nä
De bå
händer.
— Me
— Ja
— Ba
många går
— På
— Ja
något att
Följ med t
afågset.
— Me
— Lät
Men du få
ett fruntim

— Det lyster mig verkligen att få göra er närmare bekantskap.

Ficktjufven betraktade förvånad den fina damen. Efter en stunds betänkande sade han:

— Hvertill skulle det tjena, om jag törs fråga?

— Helt enkelt därför att jag för en stund sedan märkte hur skickligt ni begick en fickstöld, svarade Lasse-Maja rättframt. Det kan ju hända att vi framdeles kunde vara hvarandra till hjälp, ty sanningen att säga, så är ej heller jag främmande för den konst jag nyss sett er utöfva.

Ficktjufven kunde ej ännu riktigt frigöra sig från den förvåning, som intog honom vid det obekanta fruntimrets uppträdande. Han visste ej hvad han skulle tro. Slutligen sade han tviflande:

— Nog talar mamsell som om hon skulle tillhöra mitt yrke, men... men... det kan likafullt vara en list, för att kunna få mig fatt.

— Hå, hå, skrattade Lasse. Tror du det, så vill jag genast häfva dina tvifvel. Har du någonsin hört talas om Lasse-Maja?

— Ja, många gånger.

— Nåväl; du ser henne framför dig!

De båda värda stallbröderna skakade hvarandras händer.

— Men hvem är du? sporde slutligen Lasse-Maja.

— Jag heter Bajard.

— Bajard, upprepade Lasse. Ah, dig har jag många gånger hört omtalas.

— På Örebro slott, då.

— Ja. Men kom nu, ni måste också hafva något att dricka eftersom vi nu gjort bekantskap. Följ med till Mäster Anders. Det stället ligger så aflägsset.

— Men, jag har inga pengar.

— Lätt hjälpt. Se här har du tio riksdaler banko. Men du får requirera in vin. Det passar sig ej för ett fruntimmer.

Hos Mäster Anders tog sig Bajard äfven några supar. Detta tyckte Lasse ej om, utan förmanade kamraten att vara nykter, emedan det annars kunde gå dem illa.

Dagen derefter kom Lasse med häst och släde till Klas på hörnet, der han stämt möte med Bajard. Med sitt ekipage gjorde de värda stallbröderna nu en tur ut till Älkistan och åto middag på värdshuset. Kosan ställes sedan till Jerfva, der Bajard under ett slagsmål på krogen stal en plånbok och Lasse en klocka. Färden gick derefter till Albano, der plånboken undersöktes. Den innehöll endast tjugusex riksdaler. Här drack Bajard så mycket, att han i nästan redlost tillstånd måste föras i slädan och derpå hem till sitt kvarter.

Lasse, som var ganska klok, insåg lätt, att Bajard möjligtvis genom sin begifvenhet på starka drycker någon gång skulle i fyllan och villan ställa till obehag för dem båda. Han aktade sig för den skull att uppgifva sin bostad, men till sin stora harm såg han en dag Bajard inträda i sitt rum. Väl fick han snäsor och tillsägelse att en annan gång icke bete sig på detta sätt, men det kunde ej hjälpa saken.

Som båda nu hade penningar lefde de friskt undan, besökte bättre källare, operan och andra förlusteställen. Lasse flyttade dock snart, för att ej bli känd i trakten. Hästen och släden kommo åter väl till pass, alldenstund de båda tjufvarne ämnade besöka Distings marknad i Upsala, för att göra »affärer». Vid Stallmästaregården, der Bajard nödvändigt skulle hafva »färdknäppen», hände det att den ystra hästen blef skrämmd och bröt af den ena fimmerstången. Sedan den blifvit ersatt med en ny, anträdde färden till Upsala. Under vägen besöktes alla gästgifvaregårdar och Bajard söp så väldigt, att Lasse till slut begynte blifva riktigt orolig för honom.

Dagen förr än marknaden skulle börja, anlände de båda äfventyrarne till Upsala. Det blef nu öfverenskommet dem emellan, att Lasse alltid skulle hålla sig bakom kamraten och hastigt mottaga det byte, som denne kunde öfverkomma. Såsom varande klädd till fruntimmer skulle han väcka mindre miss-tankar.

Första bytet morgonen derefter blef en klocka, ej värd mycket. Under det de båda skälmarne blandade sig i mängden, kände Lasse plötsligt att en hand lades på hans arm. Han såg sig förvånad åt sidan och varseblef då en sämre klädd karl. Som han trodde att denne begätt ett misstag på person, ville han aflägsna sig, men spratt i stället till, obehagligt berörd af denna fråga:

— God dag, Lasse. Känner du inte igen mig?

Ja, Lasse kände ganska väl igen den gamle skojarern, med hvilken han gjort bekantskap på Örebro slott. Det var en nödvändighet att muta honom, och det tillgick sålunda, att han inne på en kallare rikligt trakterades, hvarjemte han erhöll löfte om hederlig vedergällning, så framt »affärerna» gingo bra. Han måste dock i gengäld förbinda sig till, att ej förråda Lasse och Bajard. Lång tid hann dock ej förgå innan Lasse åter anfaktades af den gamle skojarern, som nu i pockande ton fordrade tio riksdaler. I ett anfall af dåligt lynne, kanske öfver oblygheten hos den fordna fängelsekamraten, nekade Lasse att villfara hans begäran. Följden häraf visade sig snart, ty då Lasse och Bajard befunno sig inne på ett näringsställe, kom den gamle skojarern i sällskap med fiskalen och två vaktkarlar in och sporde efter »den främmande frun». Fiskalen fick genast sigte på Lasse och sökte hindra honom från att fly. Men detta bekom »fiskus» temligen illa, ty Lasse hade ej svaga kroppskrafter och den örfil han gaf rättvisans tjenare, kastade

honom genast till golfvet. Bajard affärdade de båda vaktkarlarne på samma sätt.

Lasse flydde nu utan att bekymra sig om kamraten. Men då han hvarken kunde komma in i sitt logis, eller bemäktiga sig hästen, fann han det för rådligast, att hals öfver hufvud lemna staden. Dagen efter var han åter i Stockholm, der han genast uppsökte Bajards värdinna, hos hvilken han kunde få bo mot det att han lemnade sitt rum innan det blef dager och ej infunne sig der före klockan åtta om aftnarne.

I detta usla logis bodde nu Lasse-Maja en tid. När han kom hem om qvällarne måste han alltid hafva bränvin med sig åt fyllkaringen. Under sina vandringar på Söder hade Lasse dessutom gjort bekantskap med en krögerska. Hos henne var han om dagarne och hjälpte henne beredvilligt med att sköta hennes affär. Härunder stal han en dag i en hattbutik vid Drottninggatan från en der stående herre en plånbok, innehållande två hundra riksdaler, af hvilka han gaf sin värdinna fem.

Krögerskan på Söder hade emellertid börjat fatta misstankar mot den fina mamsellen, som alltid svängde sig med så mycket penningar. Händelsevis fick Lasse en dag höra att hon skickat sin piga efter polisen, hvadan han i förväg räddade sig genom en hastig flykt nedåt Fatbursjön. Derifrån tog han kosan öfver Riddarfjärden och hamnade slutligen på Kungsholmen. Middag åt han i allsköns lugn på Traneberg. Ofta promenerade han på Djurgården, och hade der många både lustiga och allvarsamma äfventyr med sjöfolk, som tyckte särdeles mycket om den vackra och väl klädda mamsellen.

Då han minst anade det kom Bajard, som också lyckats rädda sig ur Upsalapolisens klor, hem. Den fina slädan hade han dock varit tvungen att sälja och hästen var så mager, att han knappt kunde stå för sig sjelf.

Den
med pen
den gam
blef i la
han besl
dan han
han sku
det hus
honom, v
den oför
han vikt
serade hä
ligen in
anammad
örhängen.
Nöjd med
lyckligt
sälldes vi
Bajard v
det stuln
betingade
Lasse fic
guldörhan
Emell
annat logi
än det för
supiga och
mal gubbe
bränvin o
var han
skaffa dyl
Provi
derför gör
Till den ä
liga pähel
des ibland
och våtva
och pojke

Den alldeles utblottade Bajard måste nu hjälpas med penningar, och icke endast honom, utan äfven den gamla käringen hade Lasse nu att föda. Detta blef i längden alltför odrägligt för honom, hvadan han beslöt att se sig om efter annat kvarter. Medan han så ströfvade omkring utan att veta hvar han skulle få nattherberge, kom han i närheten af det hus på Söder, der krögerskan, som angifvit honom, var boende. Lasse föresatte sig att hämnas den oförrätt han förmenat sig hafva lidit. Sedan han vigt klättrat öfver ett trädgårdsplank, praktiserade han sig in genom köksfönstret och kom slutligen in i krogrummet. Utom de penningar han anammade, tog han äfven två fickur, ett par guldörhängen, några kläder och krögerskans egna skor. Nöjd med detta byte skyndade han undan och kom lyckligt hem till sitt gamla logis. De stulna uren såldes vid Drottningholm. Under det Lasse och Bajard voro derute hade deras värdinna undersökt det stulna knytet, hvilket hade till följd, att hon betingade sig en dryg andel af rofvet. Allt hvad Lasse fick behålla var tjugufem riksdaler, jemte guldörhängena.

Emellertid hade Bajard skaffat kamraten ett annat logis, om möjligt ännu snuskigare och uslare än det förra. Det inrymde utom Lasse, äfven tvenne supiga och grälsjuka käringar, en pojke och en gammal gubbe. Alla dessa måste nu Lasse föda med bränvin och mat. När hans penningar togo slut var han tvungen att på hvad sätt som helst anskaffa dylika.

Provianten började att tryta och något måste därför göras för att komma öfver mera af den varan. Till den ändan gjorde Lasse och hans kamrat nattliga påhelsingar i traktens herregårdar, och lyckades ibland att hemföra rätt duktiga quantiteter mat och våtvaror. På en dylik expedition, då gubben och pojken också voro med, dyrkade Bajard helt

behändigt upp Karlbergsbommen, hvarefter kosan styrdes till en närbelägen herregård, hvarest en myckenhet matvaror stulos. På hemresan blef gubben sjuk af alla de sötsaker han förtärt och måste därför kvarlemnas i Solnaskogen. När tjufvarne med sitt lass äntligen ankommit till Karlbergsbommen och Bajard såsom förut skulle dyrka upp den, small ett skott. Lasse vände genast om, körde förbi Bällstabro och kom sålunda in åt Kungsholmen till. Varorna gömdes i Stadshagen och med tom släda körde Lars in i staden. Bajard, som icke blifvit träffad af kulan, var redan i kvarteret.

Småningom fördes de stulna sakerna i säkerhet, och proviant fanns ännu för en ganska lång tid.

8.

Lasse-Maja råkar i klämman för en svartsjuk krögerskas skull, häktas, men gör sig åter fri.

Som det fanns många munnar om de sammanstulna mat- och dryckesvarorna, så var det naturligt, att det snart skulle blifva slut på dem. Ny proviantering måste alltså försiggå. Genom inbrott i en herregård, hvars egare om vintrarne bodde i hufvudstaden förmodade Lasse och Bajard, att de närmaste behofven nog skulle blifva afhjelpa, men deras förmodan slog fel. Ingenting i matväg påträffades, endast möbler. Något skulle dock tjufvarne hafva för sitt besvär, hvadan de tillagnade sig ett par speglar och omlindade dem med gardiner och sängomhängen. Meningen var att pantsätta speglarne för att erhålla penningar.

— Men hur ska' vi nu kunna drilla oss förbi de sakramenskade tullsnokarne vid Norrtull? sporde Bajard.

— Låt mig bara hållas, menade Lasse, jag har en god plan i beredskap. Herrskapet, som bor i staden, behöfver händelsevis några af sina möbler in till sig och de ha derföre skickat ut sin piga för att hemta det nödvändiga. Förstår du?

— Ja.

— Nå, sitt då upp och kör. Du utgifver dig för inspektör.

Bajard körde en bit, men när de nalkades bommen, hoppade han efter någon förevändning af och kastade tömmarne åt Lasse. Denne fick alltså ensam reda sig bäst han kunde.

Vid framkomsten till bommen sporde en tullbetjent:

— Hvad är det för saker ni för?

— Möbler för mitt herrskaps räkning, svarade Lasse. De måste hafva hem några från sitt sommarställe.

— Godt. Passera!

Lasse hade redan låtit hästen smaka piskan, då en annan röst skrek:

— Stopp! Vi måste undersöka lasset.

Undersökningen fortgick också mycket noggrant vid skenet af den senast utkomna tullbetjentens lykta.

— Se här, utbrast han och upplyfte ett flaskfoder, hvilket också fått göra sällskap från egendomen, det var mig en skön mamsell. Förmodligen tillhör hon det slags folk, som om nätterna brukar göra ovälkomna påhelsingar i bygderna.

Det var pinsamma minuter för Lasse. Icke heller kunde han fly, emedan tullinspektoren i det samma kom ut med vakt. Sakerna buros nu in i tullhuset och Lasse hjälpte till så godt han kunde. Härunder funderade han på huru det skulle vara

möjligt att komma undan. Ett tillfälle dertill yppade sig dock snart. De saker han skulle bära uppför trappan kastade han plötsligt ifrån sig, kilade hastigt under bommen och rusade framåt Nortullsgatan. Hans djerfva flykt kröntes med framgång och snart befann han sig i Bajards logis.

Alldenstund det några dagar derefter lästes i tidningarne om beslaget vid Norrtull, samt att det var ett fruntimmer, som der blifvit anhållet, men lyckats fly, kände sig Lasse temligen orolig, hvadan han beslöt att lemna Stockholm. Hos en i Kungsbacken boende fru hade han varit några gånger i Bajards sällskap. Dit styrde han äfven nu sin kosa. Då han gick ut i köket för att bränna upp några assistanssedlar väckte detta krögerfruns misstankar, hvadan Lasse måste muta dem med några buteljer vin.

Redan under den tid Bajard var honom följaktig till detta ställe, hade krögerskan blifvit mycket svartsjuk på den fina damen, emedan hennes man då och då företog sig att helt öppet kurtisera henne. Så äfven nu. Svartsjukan bröt därför ut i full låga, och hon skickade bud på en polisgevaldiger.

Lasse höll dock god min i elakt spel, men blef dock något het om öronen, då gevaldigern började att behandla honom på ett något fritt sätt. För att göra slut derpå skyndade Lasse ut på gatan, men hann ej långt, förrän han blef fasttagen, och återförd till krögaren. Der anställde nu polismannen förhör med Lasse och frågade bland annat efter hans bevis.

Lasses svar ljöd så:

— Det finnes i mitt kvarter på Söder. Dessutom är jag ordentligt anmäld i poliskammaren och behöfver därför ej undergå något förhör på denna plats.

Men detta svar tillfredsstälde ej polisgevaldi-

gern, som i stället lät hemta personer från bommen vid Norrtull. Desse kände genast igen den fina mamsellen, hvarefter polisgevaldigern ämnade visitera henne. Men som detta ej behagade Lasse, gjorde han så att polisgevaldigern satte benen i vädret, hvarpå han (Lasse) hastigt begaf sig ut på gatan igen. Hans frihet blef likväl icke långvarig. Han blef efter ett kort motstånd gripen på nytt.

Sedan gevaldigern derefter tagit Lasses penningar och andra värdesaker om hand fördes han till rådstugan och fick der sitta bland allt det lösa kvinnopack, som der fanns. Han utplundrades totalt. Dagen efter blef han instäld i polisen. Under marschen dit slog han lifdrabanten i backen och tog till flykten, men blef likväl snart fasttagen och med tåg om båda armarne återförd till polisen. Der träffade han alla de fruntimmer han förut haft bekantskap med och det blef ett spektakel med besked. Krögerskan i Kungsbacken var äfven bland dem, och hon beskyldde Lasse öppet för att hafva förledt hennes man till äktenskapsbrott. När sedan Lasses verkliga kön upptäcktes, stodo alla damerna skamsna och flata.

Bajard hade äfven blifvit fängslad och framfördes. Lasse-Maja igenkändes slutligen och måste nära nog såsom ett vildt djur släpa sina förare kring hufvudstadens gator under de förhör han skulle genomgå i de fyra kämnärsrätterna. Vid den östra kämnärsrätten blef det slutligen ransakning med Lasse och Bajard. Denna ransakning varade ett helt år, och de båda fångarne blefvo härunder förda än till Upsala och än till Vesterås. I den sist nämnda staden skiljdes deras banor. Eftersom Lasse begått en del af sina förbrytelser i Nerike, så ransakades det med honom i Örebro.

Under vägen dit beredde han sig tillfälle att rymma och detta tillgick på följande sätt:

På ett fångförareboställe, der nattlogis togs,

fick Lasse äta sig riktigt mätt, något som han ej fått göra på ett helt år. Han åt för den skull med en glupskhet, som ej kunde vara helsosam för honom. Detta slog också in, ty om natten blef han så sjuk, att han började ropa på hjälp. Då ingen hörde hans rop, kom han genast på tanken, att försöka rymma, och som han var en man, som aldrig länge betänkte sig, satte han genast sitt beslut i verkställighet. Sedan han funnit en dörr, genom hvilken han skulle kunna komma uti frihet, sönder-slog han blacken med en yxa, påtog sig en af fång-förarens rockar och kilade ut. Men han var så svag, att han knappt orkade gå. Han praktiserade sig likväl fram med sin vanliga försigtighet och anlände slutligen till Kolbäcks bro.

Men der hade vakt blifvit utstald för att gripa honom, ty uppståndelsen öfver hans djerfva flykt var naturligtvis oerhörd och myndigheterna upp-bjödo allt för att åter få den djerfve och förslagne tjufven i sitt våld. Medan Lasse på kort afstånd lurade på den med bössa försedde vaktkarlen, kom en annan dit och sporde om någonting misstänkt synt. På vaktens nekande svar bjöd den andra honom komma öfver bron för att taga en sup. Sagdt. Vaktkarlen satte bössan ifrån sig och marscherade fram till supen. Straxt var Lasse framme, bemäktigade sig bössan och försvann.

Kort derpå påträffade han i ett torp en gubbe som kände igen honom.

— Hur kommer det sig att du är här? sporde gubben.

— Jag blef frikänd i Vesterås, ljöd Lasses svar.

— Lögn, svarade gubben. Du har rymt nu igen och åter gjort en fångförare olycklig. Men nu är du fast.

Lasse hotade gubben med sin bössa. Den gamle skyndade då bort, men Lasse anade oråd och begaf

sig åt
en hos
I
in i p
kunde
honom.
springe
stälde

Tjufyrk

Som
ort och
kunde v
på afve
vagn, o
men i
leke lå
man, hv
på åker
höfde, e
en tvåla
samt en
daler. F
fruntimm
fin mams
Kos
gjorde h
kring oc
tog han
sätt alla

sig åter på väg. I tre dagar låg han derefter på en höskulle utan mat och dryck.

I närheten af Munketorps kyrka bröt han sig in i prestgårdens stall och tog den bästa häst han kunde få fatt uti. Hans förföljare kommo nu öfver honom, men Lasse red på så fort hästen orkade springa, samt undkom äfven den gången. Kosan stälde nu mot hembygden.

9.

Tjufyrket fortsättes. Hämden är ljuf. Lasse som sjöman. Ankomsten till Stockholm.

Som Lasse nu var tillräckligt känd i sin hemort och alltså efter den sista djerfva rymningen ej kunde vara riktigt säker der, begaf han sig åter ut på äfventyr, skar af en koffert från en resandes vagn, och påträffade i den visserligen ej penningar, men i stället några juveler och smycken af guld. Icke långt derefter helsade han på i ett bondhemman, hvars personal var sysselsatt med arbete ute på åkern. Han öfverkom der hvad han så väl behöfde, emedan hans skägg började växa, nemligen en tvålask och två rakknifvar, vidare ett fickur, samt en plånbok innehållande omkring sjuttio riksdaler. Härigenom kunde han nu snygga upp sin fruntimmerskostym, så att han ånyo såg ut som en fin mamsell.

Kosan styrdes derefter till Vermland. Der gjorde han bekantskap med en fru, som reste omkring och höll kaffehus på marknader. Hos henne tog han tjänst, och vann snart genom sitt muntra sätt allas bevågenhet. Tjufknepen hängde likväl

qvar i honom, och som det kliade starkt i fingrarne, så snart han såg någon person, som han trodde vara försedd med penningar, kunde han ej längre hålla sig i styr. Sålunda knep han helt behändigt en afton en plånbok med tre hundra riksdaler uti.

Om aftonen en af marknadsdagarne hörde han oförmodadt sitt namn nämnas, och då han vände sig om igenkände han den skojarern, som förrådt honom i Upsala. Lasse var i själ och hjerta en god tok, som aldrig kroppsligen ville göra en menniska något illa då han kunde undvika det, men nu rann hämndbegäret på honom, och som mötesplatsen låg ganska afsides, så gaf Lasse förrädaren ett så dugtigt kok stryk, att denne miste sansen. Lasse måste dock efter den betan genast taga till flykten. Efter åtskilliga äfventyr anlände han slutligen till ett torp, der endast hustrun med sina barn var hemma. Lasse fick tillåtelse att blifva qvar och hvila sig. Straxt efter det han lagt sig hemkom mannen i sällskap med ett par kamrater. Hustrun hade knappt hunnit omtala hvilken gäst hon hade, då han utropade:

— Det kan inte vara någon annan än stortjuften Lasse-Maja.

Lasse, som låg vaken, hörde allt detta. Jo, nu var han vackert ute. Han fick dock samma idé, som han så många gånger förut haft att tacka för sin räddning. Han bjöd nemligen på brännvin och utdelade äfven penningeskänker. Detta verkade, Lasse fick ej allenast sofva i fred den natten, utan fortsatte äfven hela den derpå följande dagen att spendera på sällskapet. När han äntligen skulle begifva sig af, var torparens till och med så hygglig att han med egen häst skjutsade Lasse hela tre mil.

Vägen styrdes mot hufvudstaden, till hvilken Lasse, oaktadt sina missöden derstädes, ändock hade en viss klockarkärlek. Han vandrade endast om nätterna, och låg om dagarne stilla i skogarne.

Framkommen till en herregård, beslöt han genast att göra en påhelsning derstädes. Han kom lyckligt in i salen, der han bundtade ihop en mängd silfver, gick vidare in i herrns och fruns sängkammare och lyckades efter ifrigt sökande att i den förres kläder få reda på nycklarne till byrån, ur hvilken han tog flere sedelbuntar, hvarefter han begaf sig ned till stranden af Mälaren, vid hvilken egendomen låg, fick tag i en båt och rodde utåt.

Slutligen landade han, gick upp i skogen, hängde knytet med silfret i toppen på ett högt träd och gömde penningarne, hvilka uppgingo till mellan fem och sex hundra riksdaler, under en stor sten.

Emellertid hade stölden blifvit upptäckt och Lasse märkte en hop folk komma roende mot den plats han befann sig. Han ämnade då fly, men fann till sin stora förskräckelse att det var på en ö. Dag och natt genomströfvades den af förföljarne. Silfverknytet hittades, men hvarken penningarne eller Lasse. Den sist nämnde hade nemligen gömt sig på den ena sidan af ön, som var beväxt med ris och ormbunkar, och här låg han säker.

Omsider tröttnade folket vid att utan resultat hålla vakt och lemnade ön, medtagande alla båtar. Nu var Lasse i en ännu värre klämma, ty han hade aldrig lärt sig att simma. Goda råd voro nu dyra.

Ön begagnades till bete åt fäkreatur, hvadan ett litet hus der blifvit uppbygdt för deras räkning. Från detta hus tog Lasse bräder och plankor och gjorde deraf en flotte. När han fick den så stark, att han ansåg sig kunna anförtro sig åt densamma, steg han ned på den, sedan han lagt penningarne i hatten. Vattnet steg honom nära nog upp till midjan. En bräda tjänstgjorde som åra.

Mer än en ättondels mil fick Lasse såsom sjöman pröfva på det våta elementet. Sakta gick färden och vattnet var ganska kallt, men som han

måste arbeta af alla krafter för att kunna paddla sig fram, höll han sig ändock temligen varm. Då han uppnått motsatta stranden på ungefär femtio famnar när, föll flottan isär och Lasse sjönk. Till hans lycka var det likväl så grundt, att han utan fara kunde vada i land.

Under fyra dygn hade han varit vaktad på ön och då endast om nätterna vågat sig ned till stranden för att förfriska sig af vattnet. Mat hade han ej smakat och var för den skull nära nog maktlös af hunger. Det oaktadt vågade han sig likväl ej in på något ställe, ty hans fruntimmersdrägt var nästan i trasor, hvarjemte han ej kunde raka sig, alldenstund hans rakbehör förvarades i det återtagna knytet. Genom att tjufmjölka en ko, fick han något stärkande i sig. På en krog förplågade han sig med öl och mat, samt köpte nål och tråd, hvarmed han lagade sina kläder. Derpå bröt han sig in i en prestgård, men kom der ej öfver något annat än rakdon och en spegel, hvilka dock kommo honom väl till pass. Sedan han uppe i en skog fiffat till sig, påträffade han en bonde, som ej var ovillig att mot betalning låta honom åka med till Stockholm. Bonden lät äfven öfvertala sig att vid Hornstull säga, att fruntimret skulle åka med honom tillbaka, då ingen anmälan i polisen behöfde göras.

10.

Lasse på sommarnöje och i sjönöd. — Han blir bestulen af en gammal bekant. — Misslyckadt opiumattentat.

— Två stölder. — En ledsam upptäckt.

Han var nu åter i sin älsklingsstad, men frågan om logis var qvistig att lösa. Till Bajards gamla

vårdinn
sota för
Me
ned til
kallad
och hur
skulle t
Vid Te
Han
som egd
hemkom
ansåg fö
med hon
fram.
Här
valdiger,
Hans vä
annat en
visades f
än var, k
denna far
lig godhe
Nyfik
gick till,
och denne
en början
togos i st
halfannat
se, men fi
han hufvu
men ble
sjöman dug
såg han n
Då ha
badet och
den honom
verkliga kö
gade rent t
Lasse-Maja.

världinna kunde han ej gå, ty hon hade drygt fått sota för att hon hyst tjuftar.

Medan han så gick och spekulerade, kom han ned till Fiskarhamnen, der han påträffade en så kallad mjölkbat. Han slog sig i slang med egaren och hur samtalen gick, så beramades det, att Lasse skulle följa med ut och bo en tid på sommarnöje. Vid Tegelviken inköpte han mat, vin och brännvin.

Hans värd var en förmögen bonde och fiskare, som egde en svartsjuk och trätslysten hustru. Vid hemkomsten såg hon därför snedt på Lasse, den hon ansåg för sin blifvande rival, och talade ej på länge med honom. Förhållandet blef dock bättre längre fram.

Här ute, långt ifrån spanande poliser och valdiger, framlefde mästertjuften en tid af lugn. Hans värdfolk var ganska välbergadt och hade bland annat en stor mängd silfver, hvilket mer än en gång visades för Lasse. Och hur inne i tjuftagen denne än var, kunde det aldrig falla honom in att bestjälja denna familj, som bevisade honom så mycken verklig godhet.

Nyfiken att på närmare håll få se, hur ett fiske gick till, bad Lasse att en gång få medfölja bonden och dennes drängar. Detta tilläts. Fisket gick till en början dåligt, men blef rikligare sedan. Gäddor togos i stor mängd, bland annat en, som vägde öfver halftannat lispund. Denna ville Lasse nödvändigt se, men fick i detsamma en så bastant »hurring», att han hufvudstupa damp i sjön. Han sjönk genast men blef upptagen af bonden och drängarne. Till sjöman dugde han icke, och ej heller till fiskare, det såg han nu tydligt.

Då han tillräckligt hemtat sig från det kalla badet och skulle begifva sig på hemvägen, tog bonden honom afsides, sade att han upptäckt hans verkliga kön vid upphalningen ur vattnet och frågade rent ut:

— Ar ni inte Lasse-Maja, den beryktade stortjufven?

Lasse, som aldrig nekade att erkänna då han så här blef tagen för hufvudet, svarade:

— Ni har rätt. Jag är densamme. För edra tillhörigheter kan ni dock vara lugn, ty hur felaktig jag än är, så har jag ännu aldrig stulit från den, som visat mig välvilja, så som ni gjort.

— Hos mig kan ni vara i säkerhet så länge ni vill, inföll bonden. Det är endast jag, som känner eder hemlighet och jag skall ej yppa den.

Ännu en liten tid qvarblef Lasse i sin fristad. Han längtade dock åter till hufvudstaden och ett mera »verksamt» lif. När bonden därför nästa gång skulle fara in till Stockholm, bad Lasse att få följa med. Trots alla hans försök att få betala för sig under den tid han varit hos sitt välvilliga värdfolk, lyckades det ej. Bonden och hans hustru ville ingenting hafva hvarken för logis, mat eller besvär.

Lasses promenader utsträcktes ganska ofta till hufvudstadens omgifningar. Under en af dessa promenader i Solnaskogen, träffade han till sin stora öfverraskning sin fordna älskarinna, Lisette, från Skottgränden. Hon och en annan qvinna buro på en stång ett visst slags illaluktande tunnor. Som Lasse var utan logis, erbjöd sig Lisette att skaffa honom ett dylikt på samma ställe der de sjelfva bodde, nemligen på Ladugårdslandet. Då Lasse kom dit, sade värdinnan, att något ensamt rum ej fanns; han måste för den skull beqväma sig till att bo tillsammans med de båda snuskiga tunnbärerskorna.

Härunder stal han en dag från ett oläst rum tre hundra riksdaler. När han åter gick ned för trapporna, lugnt, som om ingenting händt, mötte han en i nattrock klädd gubbe. Det var egaren till de stulna penningarne.

Lisette kunde ej hålla sig från att sqvallra och snart fick värdinnan reda på hvad den nye hyres-

gästen var för en persedel. Till all lycka hade Lasse nu så mycket penningar, att han kunde muta qvinnorna med en hundralapp, hvilken jemt fördelades dem emellan.

Lasses värdinna var en lättsinnig qvinna likasom de andra två, och innan han visste ordet af hade han ett harem, bestående af tre furier.

Då han en afton kom hem slapp han ej in. Rummet var låst. Men när Lisette och hennes kamrat ej kommo hem dagen efter, lät värdinnan en smed bryta upp dörren. Lasse som så många gånger hade bestulit andra, var nu sjelf bestulen af sina båda älskarinnor. De hade tagit med sig en halskedja af guld, två örhängen, alla hans kläder och dessutom tvåhundrafemtio riksdaler. Lasse var betydligt snopen öfver det spratt de spelat honom, men han måste tiga och lida. Det var ändock ej annat än en rättvis vedergällning åt honom.

Tidigt följande morgon kommo tvenne polisbetjenter och frågade efter Lisette och hennes kamrat. Lasse låg då i värdinnans säng, men undgick till sin stora lycka att blifva observerad. I motsatt fall skulle han troligtvis blifvit igenkänd, emedan en af polisbetjenterne närvarit då han förra gången arresterades. Nu undslapp han med blotta förskräckelsen.

Här kunde han dock ej längre stanna kvar, hvadan han så skyndsamt som möjligt lagade sig i väg. Bäst som han då gick och funderade, kom han på den tanken, att köpa opium, för att medelst en sömndryck säkrare kunna få rofvet i sina händer. På apoteket fick han det svaret, att det ej kunde fås utan läkarerecept. Han uppsökte för den skull en läkare och fick mot en handtryckning och förebärande att en person, som brutit benet af sig behöfde sömn, det åsyftade. Sedan han derefter köpt brännvin och hållt sömndropparne deri, begaf han sig ut på spaning. I ett så kalladt bondqvarter

på Söder, träffade han en landtman, som var hemma i trakten af Nyköping. Med honom fick Lasse tillåtelse att mot vedergällning åka.

Vid Snickarekrogen försökte Lasse att få bonden att supa bränvin, men det misslyckades emedan han sade sig ej kunna tåla den drycken. Lasses opium var således köpt förgäfves. Om natten, då alla sofvo, ty några andra bönder lågo i samma rum som Lasse och hans skjutsare, smög sig den först nämnde sakta upp, afskar den läderrem, hvarmed skjutsbonden hade nyckeln till sitt penningsskrin fastbunden, öppnade skrinet och bemäktigade sig en bundt sedlar. Derefter tog han genast till flykten, men som porten var låst, tog han genaste vägen öfver ett lågt hustak. Då han hoppade ned derifrån råkade han slå sönder flaskan med opiet i. Sedan han klättrat öfver ett plank, skyndade han på väg till Stockholm igen. De penningar han tagit från skjutsbonden uppgingo till ett hundra sextio kronor. Då han framkommit till Glasbergabacken påträffade han en full bonde, som satt och sof medan han åkte framåt. Sedan Lasse förgäfves sökt att väcka honom, visiterade han den sofvandes fickor och fick i dem tag i en plånbok och ett ganska godt ur, den han behöll såsom god pris. Derefter lyftade han den dödfulle bonden ur åkdonet, lade honom i landsvägsdiket och satte sig sjelf upp, samt ankom snart i närheten af Stockholm. Han släppte nu hästen och begaf sig till fots in i hufvudstaden, samt till sin värdinna på Ladugårdslandet.

Här blef han dock mindre vänligt mottagen. Värdinnan tillsade honom nemligen att med det allra första begifva sig i väg.

— Af hvilken orsak? sporde Lasse förvånad.

— Jo, svarade värdinnan, Lisette har blifvit arresterad och uppgifvit att hon erhållit de stulna penningarne och kläderna af dig. För öfrigt har polisen redan varit här och sökt dig.

Sedan Lasse gifvit qvinnan tjugu riksdaler för hennes visade uppriktighet, packade han sig genast bort. Under det han skyndade framåt såg han hur Lisette, iförd hans kläder, leddes inför polisen.

11.

Bot för kärlek. — Den nya svägerskan. — Lasse blir spågumma och derefter fästmö. — I klämman.

Emellertid fortsatte Lasse sin flykt utåt landsbygden. Vid Jerfva kom han i sällskap med personer, som talade om Lasse-Maja. Denne gaf sig i samtal med dem och berättade helt trovärdigt, att han sett den beryktade stortjufven i Stockholm och att han hade ett par handklofvar på sig.

Han fortsatte derefter till krogen Pungpinan vid Grans gästgifveri. Medan han hvilade här kom en karl och ville dela sängplats med honom. Under samtalet framgick att denne person igenkände Lasse från den tid han blifvit fast hos krögerskan i Kungsbacken. När Lasse förnam detta var hans beslut genast fattadt. Sedan han tillåtit karlen att lägga sig i sin säng, steg han upp, hemtade en påk och gaf honom en riktigt bastant stut. Derefter måste Lasse så skyndsamt som möjligt begifva sig på flykten. Efter en ansträngande vandring genom djupa snödrifvor, ty detta skedde vid jultiden, hamnade han hos en smed och kvarblef der öfver julhelgen.

Det nästa ställe han helsade på var Enköping. För att få mat vände han sig till en garfware, som hade en bror i Stockholm. Der utgaf han sig för att vara fästmö till denna broder. I följd häraf blef han ganska väl mottagen i garfwarens familj

och af hustrun titulerad svägerska. Hans belägenhet blef dock helt annat än angenäm då garfvarerfrun, sedan hennes man rest till Vesterås i affärer, nödvändigt ville att svägerskan skulle dela säng med henne. Lasse kunde ej neka, hur gerna han ville. Lyckan stod honom dock bi, så att hans verkliga kön ej upptäcktes. Han måste dock vara beredd på att fara derifrån innan det blef för sent. Detta gjorde han också på sitt vanliga sätt, utan att garfvarfamiljen kunde ana hvart svägerskan i en sådan hast tagit vägen.

Efter en svår marsch befann sig Lasse slutligen i Vermland. Här fick han logis hos en fyrtiofyra års gammal giftaslysten enka, för hvilken han utgaf sig kunna spå. Enkan blef nyfiken att få höra på denna konst och Lasse skötte sin kaffesump så väl och med en sådan lycka, att han ej allenast fick reda på att enkan erhållit en liten förmögenhet, utan äfven hade en rusthållare i kikaren.

Medan hon i köket höll på att laga i ordning mat åt den förmenta spågumman, passade denna på och knep några sedelbundtar ur en kista. Lasse hade inbillat enkan att hennes körsven skulle komma efteråt, och då han just som maten inbars fick syn på en åkande bonde, skyndade han bort, föregifvande att han var den omtalade skjutsaren, och att han ej kunde vänta längre.

I Vesterås, dit han åkte med den förbikörande bonden, tog han in hos en bekant krögare, som ganska ofta brukade köpa stulna saker af honom. Der blef han kvar i åtta dagar och begaf sig åter i väg, denna gång utan hatt, men med en schalet på hufvudet. Under vägen råkade han en bonde och erbjöds att åka med honom. Han var son till en ganska förmögen rusthållare.

I deras hus fick nu den nya »jungfrun» en säker bostad. Han berättade att han var dotter till en bruksinspektör i Nerike, att han varit hos en mor-

bror
nyttiga
kunglig
konsten

Gen
sätt int
traktad
Isynner
på väg
öfvertal
Det

Lasse, k
på bedr
den ung
»jungfru
sig hafv
lusteliga
toddy o
Den bed
med det
till invä
sina för
heter; f
ännu en
kunde få
allt hva
mål: tid

Sam
stulit ro
då så dj
ännu fät

— N
Den erk
och dett
han stal
honom er
— D
frun».

bror i Stockholm och der fått lära sig en mängd nyttiga saker, samt att han till och med i det kungliga köket inhemtat kunskaper i den ädla kokkonsten.

Genom sitt muntra lynne och sitt behagliga sätt intog »jungfrun» så alla, att han snart nog betraktades såsom barn i huset, än som en resande. Isynnerhet blef sonen, densamme, som träffat henne på vägen, så betagen i den vackra flickan, att han öfvertalade fadern att fria för sig.

Detta gjorde gubben också mycket ordentligt. Lasse, hvilkens djerfhet växte med hvarje medgång på bedrägeriets bana, antog anbudet och blef således den unge rusthållarsonens förklarade fästmö. Som »jungfrun» egde mycket penningar, dem han sade sig hafva fått af morbrodren i Stockholm, gick det lusteliga till i rusthållarens hus. Bränvin, öl, vin, toddy och många andra godsaker sparades ej på. Den bedragne pojken var kär öfver öronen och ville med det allra första att bröllopet skulle stå. Härtill invände fästmön, att hon först måste hem till sina föräldrar, för att ombestyra vissa angelägenheter; fästmannen måste därför styra sin otålighet ännu en tid. Den skulle ej bli lång, så mycket kunde fästmön lofva. Och som hon i det huset fick allt hvad hon begärde, så vann han äfven nu sitt mål: tidsutdrägt.

Samme bonde, från hvilken Lasse rymt och stulit rocken, kom en dag till gården. Lasse var då så djerf att han ogeneradt sporde bonden om de ännu fått tag i den beryktade Lasse-Maja.

— Nej, inte ännu, jungfru lilla, svarade bonden. Den erkekanaljen icke allenast rymde ifrån mig, och detta kostade mig tio riksdaler i plikt, utan han stal äfven min bästa rock. Men får jag tag i honom en gång till, så ska' jag nog hålla honom fast.

— Det påstås att han kan trola, invände »jungfrun».

— Ja, det ser så ut, menade bonden, ty blacken blåste han nära nog af sig och låset för dörren blåste han också bort. Han måste stå i förbund med satan.

Knappt hade bonden gått, förrän en bekant länsman kom dit. Nu trodde Lasse att det var fråga om honom, hvarför han i all hemlighet stal sig ut och gömde sig i ladugården. Länsmannen kom dock endast för att låna femtio kronor af rusthållaren. Han hade ej sett Lasse.

Som han ej fann det rådligt att längre kvarstanna hos rusthållarens, aldra helst som denne, nu ifrigare än förut, yrkade på bröllop med sonen, beslöt han att afresa så fort som möjligt. Efter ett ömt afsked från de menniskor, hos hvilka han ätnjutit så mycket godt, men dem han genom sin falskhet så uselt bedragit, afreste den unga fästmon för att, som han sade, ombestyrta allt i hemmet och derefter komma tillbaka.

Den äfventyrsälskande Lasse fortsatte derefter resan till fots och anlände i ganska dåligt väder till Göthlunda, der han i ett torp begärde herberge. Torparens hustru, som sutit häktad på Örebro slott samtidigt med Lasse, kände genast igen honom, men låtsade ingenting derom. Då frågade Lasse om stugans innevånare ej kunde skaffa honom skjuts till Örebro. Torparen, som sjelf ej hade någon häst, åtog sig för den skull att gå fram till byn och skaffa skjuts.

Under tiden hade hustrun i största hemlighet underrättat mannen om att det var Lasse-Maja, som fanns i huset. Då torparen återkom från byn, berättade han att en af bönderna åtagit sig att skjutsa Lasse till den uppgifna staden. De hade endast att gå fram till byn, der skjutsen redan stod färdig.

Lasse följde med utan att ana den fälla, som lagts för honom. När han kom fram, skyllde bon-

der
och s
förrän
U
folk f
under
jande
—
skicka
D
kunde
derför
—
bli lek
F
bondr
ledsaga
skjul
bättre
förut;
dock k
skjulet,
gård o
Hans l
loradt.
Fö
fatt ho
spräng.
Eft
var nu
den väg
hade ka
att Lass
hem. B
bonde, o

den på det usla vädret, som blef allt värre och värre, och sade slutligen rent ut, att han ej ville skjutsa förrän dagen efter.

Under detta samtal hade det kommit en massa folk för att begäpa den beryktade stortjufven. Härunder hörde Lasse, som hade en skarp hörsel, följande korta samtal:

— Ah, du, är det der Lasse-Maja?

— Ja, du är så säker, du. Bud har redan skickats efter länsmanen.

Det var ingen nöjsam upptäckt för Lasse. Han kunde dock hålla god min i elakt spel, och utropade därför muntert:

— Efter hvad jag hörde er säga, så ska' det bli lekstuga. Det skulle roa mig att se på den!

Förslaget antogs och alla tågade åstad. En bonddräng hade fattat den fina damens hand för att ledsaga henne. Vid ankomsten till ett mörkt portskjul släppte han handen för att, som han sade, bättre kunna visa vägen. Den öfriga skaran var förut; Lasse och drängen efterst. Drängen hade dock knappt hunnit in i det nästan kolmörka portskjulet, förrän Lasse vigt hoppade öfver en gärdsgård och kilade sin väg så fort han orkade springa. Hans knyte bar drängen och det var således förloradt.

Förgäfves sökte de lurade bönderna att hinna fatt honom; han hade redan fått allt för stort försprång.

Efter en tids vandring kom han till Maja. Hon var nu gift och moder och hade alldeles öfvergifvit den väg, på hvilket lättsinnet och kärleken till Lasse hade kastat henne. Hon lät äfven otvetydigt förstå, att Lasse nu ej längre vore välkommen till hennes hem. Han begaf sig därför till sin gamle skjutsbonde, och hos honom lefde han en kort tid i säkerhet.

12.

Framtidsutsigt. — Lasse helsar på en Länsman. — Stugan i skogen. — Arresteringen. — Rymningen från Örebro slott. — Vedergällningen.

Som det var förenligt med Lasses natur, att ej länge kunna hålla sina fingrar i styr, begaf han sig snart ut på sina upptäcktsresor. Vid det han passerade förbi ett tingsställe, fick han oförmodadt en påminnelse om hvad som skulle komma att hända honom, om han blefve gripen. Han såg nemligen en tjuf stå vid en påle och mottaga sina fyratio par spö. Lasse tyckte att det var en slem framtidsutsigt för honom och skyndade bort.

Mot aftonen framkom han till ett välbygdt ställe och här trodde han sig med all säkerhet komma öfver ett rikligt byte. Genom fönstret såg Lasse hur en karl tog fram en plånbok och började räkna en mängd sedlar. Vid närmare efterseende och sedan Lasse bättre ansträngt sitt minne, igenkände han i karlen densamme, som han sett utdela befallningar vid pålen och han förstod att det var sjelfvaste länsmannen. Hur farligt det än kunde vara att göra en påhelsning hos denne rättvisans tjänare för att se hur han hade det stäldt med sina sedelbundtar, piggade likväl det äfventyrliga i företaget upp honom, och han beslöt att så fort tiden var inne göra länsmannen ett oväntadt besök.

Natten inbröt, en ruta söndertrycktes och den fiffige tjufven kröp in. I det första rummet fanns ingenting att taga; han ingick derefter i ett annat, men studsade i förstone tillbaka, emedan han framför sig upptäckte länsmannen och dennes fru sofande i allsköns lugn. Försigtigt smög han sig

dock fram, tog plånboken som han genom fönstret först sett, och som nu låg på ett bord, samt en öfver sängen hängande guldlocka. Med detta rof smög han sig ut och undkom oskadad.

Vandringen fortsattes och han lyckades genom att sönderslå en fönsterruta i ett bruk, komma in i en sal, der silfver, matvaror och bränvin förvarades. Och oaktadt brandvakten spatserade fram och åter och arbetet i bruket ännu var i gång, förblef den djerfve tjuften oupptäckt, när han begaf sig derifrån. Men innan han helt och hållet lemnade detta ställe, gjorde han en påhelsning i stallet och medförde derifrån en präktig häst, hvilken nu kom honom väl till pass.

Lasses afsigt var nu att begifva sig till sin gamle skjutsbonde. Vägen gick öfver en tät skog. Nästan midt i densamma påträffades en gammal stuga. I dörren stod gamla Brita, en femtioårig och tandlös enka, som snusade alldeles omåttligt. Vid det att Lasse gick förbi skrek karingen:

— Hör du! Kom in du! Jag känner dig nog; du är ingen mamsell. Vill du bli kvar hos mig, så kan du lita på att du ska' vara i säkerhet.

Lasse studsade till en början då han förnam dessa ord. Efter något betänkaude antog han dock karingens förslag och fick sitt rum på vinden.

Några dagar var Lasse i fullkomlig säkerhet der. Till slut märkte han till sin afsky, att den snuskiga karingen hade sinnliga afsigter med honom. Det äklade Lasse bara han tänkte derpå. Gång på gång måste han med penningar muta den gamle, så att hon skulle låta honom vara i fred.

Lasse anade dock oråd, och att karingen tänkte på att förråda honom, hvadan han en dag, då han gått bort för att köpa mat och bränvin, gömde gulduret och silfverknytet uti skogen.

Tidigt på morgonen dagen efter blef Lasse väckt af att någon bultade på dörren. Som han såg att

stugan var omgifven af beväpnadt folk, gaf han sig godvilligt men lofvade för sig sjelf, att han nog i en framtid skulle betala den kärlekssjuka hexan för det elaka spratt hon spelat honom. Under stark bevakning affördes han derefter först till Linde och derefter till Örebro, der han efter ransaknings undergående insattes i slottshäktet. Till en början hade han en träblack om foten, men denna utbyttes snart mot en jernbeslagen, som vägde mellan fyra och fem lispund.

Alldenstund Lasse hade godt om penningar, lyckades det honom snart att muta vaktkarlarne, så att de gäfvo honom verktyg, med hvilka han kunde göra sig fri, när den stunden inträffade. Hans sju olycks-kamrater voro naturligtvis med om den föreslagna rymningen. Dyrkar och andra verktyg fattades icke.

Vid 10-tiden en afton verkställes rymningen. Sedan Lasse utsläppt sina kamrater i gången, öppnades, tack vare dyrkarne, dörren till det rum der hvarjehanda saker i och för fångarnes förvarande lågo. Genom att genombryta en med tegel igenmurad dörr, kommo rymlingarne in i sjelfvaste landshöfdingens skafferii, der likväl ingenting blef rördt. Derifrån kommo de ned på borggården och genom en bakport ut i det fria.

Sedan Lasse skiljt sig från kamraterna, tog han sin egen kosa, knep en matpåse från ett utanför en krog stående spanmålslass och fortsatte derefter vägen till samma skog, der Brita bodde. När han då fick se henne gå och hemta ris, tyckte han att hon nog kunde behöfva en duktig afbasning för sitt förräderi. Han skar sig derför en bastant björkkäpp, gick fram till kärningen och gaf henne efter en kort ordvexling en ordentlig risbastu, hvilken hon nog mindes länge.

Som Lasse nu var klädd som karl vågade han ej länge dröja i trakten, emedan han var känd der. Han måste också bort för att skaffa sig fruntim-

mersklä
undgå a
styrde h

Lasse sl
yrke. —
prest. —
grefv

Vid å
lass genom
att han s
delsmann
lighet och
framtidför
undersökte
ska välför
fortras.

Så anlä
några tyge
derpå resan
restgöte, o
att han ej
han: detta
skällnalle
hvilka han
lärt sig ett
med sin han
jelse, att han
Af denn
han fattade
Han var nu
Som han doc

merskläder, om han med någorlunda säkerhet ville undgå att ånyo blifva ertappad. Af denna orsak styrde han kosan nedåt Södermanland.

13.

Lasse slår sig på handel, men återtager sitt förra yrke. — Ett oangenämt återseende. — En förälskad prest. — En pligtförgäten länsman. — Besöket hos grefvinnan. — En död gör Lasse en tjänst.

Vid åsynen af ett i en portgång stående boråsarlasse genomförs Lasses hjerna plötsligt af den tanken, att han skulle slå sig på det mera hederliga handelsmannayrket. Beslutet sattes genast i verkställighet och han kuskade med gladt mod och gyllene framtidsförhoppningar af nedåt landet. Vid tillfälle undersökte han lasset och fann då att det var ganska välförsest med allt, hvad som till en dylik handel fordras.

Så anlände han till Vingåker, sålde här och der några tyger, näsdukar och schaletter, och fortsatte derpå resan in i Östergötland. Han utgaf sig för vestgöte, och då någon ganska riktigt anmärkte, att han ej talade språket med deras dialekt, sade han: detta berodde dels deraf att han ej var någon skålkulle, dels af hans vidsträckta resor, under hvilka han småningom inhemtat andra seder och lärt sig ett mera vördadt språk. Då han hållit på med sin handel i en månad, såg han till sin förnöjelse, att han redan sålt för femhundra riksdaler.

Af denna medgång blef Lasse modigare, så att han fattade beslutet att resa till någon marknad. Han var nu i Småland, och kosan ställes till Eksjö. Som han dock ej hade pass, utan hvilket ingen fick

slippa in, lemnade han sitt lass utanför staden och begaf sig sjelf dit in för att rekognosera. Vid ankomsten till ett värdshus träffade han samma fru, med hvilken han varit i Vermland, och som der höll kaffehus. Oaktadt han nu var iklädd karlkläder, kände hon dock igen honom, och sade honom det rent ut, men lofvade desslikes, att hon ej skulle förråda honom. När hon då fick veta att han spelade vestgöte och hade ett lass utom staden, gaf hon honom det rådet, att förflytta sig längre bort från stadens grannskap, emedan polisen här var strängare än annorstädes.

Sedan Lasse dock förut bragt något af varorna i säkerhet på en plats, der han kunde komma åt dem, skyndade han ut till sitt lass. Han hade dock ej hunnit köra långt, förrän han mötte länsmannen och fiskalen. De grepo ogeneradt hästen i tygeln och då Lasse sporde om orsaken härtill, svarade de, att han skulle följa med dem.

Detta var likväl ej i Lasses smak. Rättvisans tjenare voro dock så närgångna, att Lasse beslöt använda våld. Länsmannen fick af hans piska en så duktig släng i ansigtet, att han såg både solar och stjernor dansa för sin syn. Fiskalen erhöll ett bastaut rapp öfver ena armen. Lasse knallade sig också i väg det fortaste han kunde öfver åkrar och gården. När han sedan berättade sitt äfventyr för värdshusfrun, gaf hon honom det rådet, att åter kläda sig till fruntimmer. Han fick också låna af hennes kläder och de passade honom utmärkt bra. Dagen derefter fick han se både länsmannen och fiskalen, men hur de sågo ut! Den först nämnde bar armen i band; den andre hade ena ögat ombundet. Ingen af dem kände igen Lasse.

Denne begaf sig nu såsom fruntimmer ut på marknaden. Det var en förfärlig trängsel. Dermed var Lasse ej missbelåten, ty han kunde nu hoppas på att »förtjena» något. Detta hopp slog ej heller

fel.
armen
hans fi
De
i värd
med e
Genom
kantska
plånbo
trasiga
gjorde
yrke s
till las
och va
Un
gjort t
ruinera
dag i
flamma
vexling
Lasse
vare de
honom
Eft
hans L
fina m
var en
kantska
dotter
studera
ministe
glad öf
tal var
tyktes
han se
var öfö
sterbos
Lasse

fel. Han kom i närheten af sjelfvaste fiskalen med armen i band, och utan att denne anade något, låg hans fickur i Lasses gömmor.

Då Lasse ej var ute på äfventyr, höll han till i värdshuset. Der gjorde han en afton bekantskap med en inspektor, som till slut friade till honom. Genom list undandrog sig Lasse hans vidare bekantskap men knep i stället i folkträngseln hans plånbok, innehållande knappt sextio riksdaler i gamla trasiga sedlar. En god skörd, isynnerhet i fickur, gjorde han på denna Eksjö marknad, men med hans yrke som handelsman var det slut, ty rätte egaren till lasset hade ditkommit och återfått både häst och vagn och hvad som återstod af lagret.

Under sina första Stockholmsbesök hade Lasse gjort bekantskap med en ung handlande, hvilken ruinerat sig för hans skull. Denne inträdde nu en dag i värdshuset och igenkände genast sin fordna flamma. Det uppstod en ganska lång och het ordvexling dem emellan och följdén deraf blef den att Lasse skyndsamt måste gripa till flykten. Tack vare den lifliga rörelsen och trängseln lyckades det honom att oantastad komma ut ur staden.

Efter ungefär en fjerdedels mils vandring upphans Lasse af ett åkdon. Mannen deri erbjöd den fina mamsellen att åka och anbudet antogs. Det var en ung komminister som Lasse nu gjorde bekantskap med. För honom utgaf han sig vara prest-dotter från Nerike, samt att han egde en bror, som studerat i Upsala. Med denne broder hade komministern varit kamrat och han blef därför riktigt glad öfver att han träffat hans syster. Deras samtal var lifligt och städadt och den unge presten tycktes vara en rätt hyggelig karl. Slutligen friade han sedan han fått veta, att hans kamrats syster var oförlofvad. Lasse följde med fram till komministerbostället, der trakteringen blef riklig och der Lasse till slut blef så god vän med sin blifvande

fästman, att han skänkte honom det från fiskalen stulna uret.

Några dagar qvarstannade Lasse i komministergården och var ofta borta på bjudningar i prestens sällskap. Innan han en morgon vaknade gläntade hans blifvande svärmor på dörren till det rum, der den unga fästmon låg och sof. Lasse hade i sömnen sparkat af sig täcket och presenterade sig nu för den med rätta förbluffade gumman såsom en karl. Då hon vid denna syn häftigt slog igen dörren, vaknade Lasse, anade oråd, och begaf sig utan dröjsmål i väg.

Under sin vandring påträffade han en gammal, på kryckor gående soldat. Sedan han språkat med honom och gifvit sig till känna, visade gubben honom vägen till ett säkert ställe, der en rutinerad tjufgömmare bodde. Han blef väl mottagen af hustrun och fick under samtalets lopp äfven höra, att sjelfvaste länsmannen var i maskopi med tjufvar och skälmar, utom när han träffade dem ute. Detta kunde Lasse aldrig förmå sig att sätta tro till. Men följande morgon, medan han ännu låg, besannades det. Länsmannen kom sjelf till gården och bekikade Lasse. Mellan dem uppstod då ett högst lifligt och intressant samtal, som slutade med att herr kommissarien sade det Lasse kunde vara fullkomligt lugn så länge han var qvar i gården. Men begåfve han sig ut och länsmannen då finge tag i honom, kunde han å en annan sida vara lika säker på att han skulle blifva klämd, så att det kändes.

När bonden, som varit borta i jernaffärer, hemkom, blef Lasse lika väl mottagen af honom som af hustrun. Bonden var också en inpiskad skälm och det uppgjordes snart mellan honom och Lasse, att den sistnämnde skulle göra ett besök hos en rik grefvinna som bodde fem mil derifrån.

Så snart bondens hästar hunnit hvila ut, satte han och Lasse sig upp och så bar det i väg. Lasse

var iklädd en af bondens rockar. Klockan var elfva på aftonen, då framkomsten till herrgårdsallén skedde. Af bonden fick Lasse anvisning på hvar han skulle bryta sig in för att säkrast lyckas.

Vid midnattstid skedde inbrottet. Först påträffades en skänk, i hvilken allt silfret förvarades. Djerf som alltid öppnade han derefter dörren till sängkammaren. Derinne låg grefvinnan och sof ganska hårdt. En smal och aflång koffert, i hvilken hennes penningar förvarades, stod bredvid sängen. Det var ett svårt arbete för Lasse att praktisera den ut ur rummet och ändock ej väcka dess egarinna. Detta lyckades dock och han ansåg redan spelet vunnet.

Ställets inspektor hade under natten haft kammarjungfrun inne hos sig. Dessa hörde ett buller och skyndade ut. Lasse hade då redan fått upp ena sidan af kofferten mot fönstret och skulle just låta den glida ut, när han på ett så oväntadt sätt blef störd.

Som Lasse ej fort nog kunde fly undan, emedan inspektoren blixtnabbt rusade på honom, tillgrep han såsom försvarsvapen en butelj och dängde den i pannan på inspektoren med en sådan kraft, att han stupade. Derefter var Lasse ej sen att skynda ut genom fönstret och sticka sig undan. Hans flykt var uppfylld af idel motigheter och han erkände för sig sjelf, att han på länge ej haft en sådan otur som denna natt.

Han förnyade likväl inom kort sina påhelsingar på ett annat ställe. Genom att krossa en fönsterruta kom han in i en sal, der han påträffade en likkista med ett lik uti. I ett annat rum låg en man på knä och läste en ramsa böner. Lasse bemäktigade sig här en massa kläder och matvaror, silfverskedar, guldringar, örhängen, samt, för att riktigt smörja kråset, en stekt gris. Detta allt utbars och forslades upp i en tät skog. Innan Lasse gick, råkade han dock af ovarsamhet knuffa till likkistan, så att

den med ett högt buller föll omkull. Bedjaren i rummet näst intill tordes likväl ej se efter hvad som kunde uppväcka detta buller. Förmodligen trodde han i sin vidskeplighet att den döde spökade, hvadan han genom ännu ifrigare bedjande sökte afvända andra maktens angrepp. Lasse var ej obelåten med den tjänst, som liket gjort honom.

14.

I Norrköping och Stockholm. — Lasse gripen för sista gången. — Karlstens fästning. — Hans benådning.

Som Lasse var mycket nyfiken att få se hur städerna sågo ut, isynnerhet sådana, i hvilka han ej förut varit, beslöt han sig för att göra en tur till Norrköping, aldranelst som marknaden tillstundade. Resan dit gick lyckligt och genom fintlighet lyckades det honom att rädda sitt silfver från tullbetjernas närgångenhet. En tolfskilling åt dem hvar gjorde dem mindre stränga.

Sedan tullen väl blifvit passerad, erbjöds den fina damen att taga sin bostad i Eggens källare. Detta gjorde också Lasse, hvarefter han klädde sig så fint som möjligt och gick ut för att bese staden. Härunder observerade han att en massa judar kommit dit för att göra sitt oärliga »geschäft» under marknaden. Lasse tänkte genast på en sådan för att få sitt silfver såldt. Detta lyckades äfven. Han fick etthundrasex riksdaler för detsamma. Icke nöjd med detta försökte Lasse sig med sina vanliga affärer. På flere ställen voro dörrarne låsta och han slapp ej in, men på ett lyckades det slutligen. Han knep der ett schatull, som sedan befanns innehålla två hundra riksdaler, samt dessutom tre medaljonger och två halsband af guld. Några plånböcker och ur tillgrepos äfven.

Som Lasse nu var stadd vid temligen god kassa, stod hans håg åter till Stockholm. Han träffade af en händelse en fru från Upsala och fick hennes tillåtelse att göra henne sällskap till hufvudstaden. De reste först till Nyköping. Der upptäckte frun Lasses verkliga kön, men ändock gjorde de sällskap ända fram till resans mål. Frun sporde om han ej vore Lasse-Maja. Han jakade dertill, och anhöll derjemte, att hon ej skulle förråda honom. Detta lofvade hon och styrde till och med så om, att Lasse ordentligt på hennes pass kom in genom tullen. Hon gick till och med så långt i sin godhet mot den beryktade tjuften, att hon ombesörjde hans anmälning i poliskammaren.

Sedan Lasse nu fått ordentligt kvarter beslöt han att stanna qvar öfver vintern. Som han dock var för väl känd i Stockholm, tordes han sällan gå ut om dagarne, endast om qvällarne. Han besökte ofta operan i fruntimmerssällskap och gjorde ej sällan spatserturer i vagn till stadens utvårdshus.

En dag sammanträffade han med en afdankad länsman vid namn Kron. De hade samtidigt stutit fängslade på Örebro slott. Kron var gift och Lasse vistades ganska ofta i hans hem. Kring hufvudstaden begingo dessa stallbröder ganska ofta stölder utan att ertappas.

För att vara riktigt gentil hyrde sig Lasse en betjent. Denne var dock af samma skrot och korn som husbonden sjelf, och en afton var han försvunnen med hvad han kunde taga med sig af dennes tillhörigheter.

Polisen häktade honom dock snart, och Lasse blef uppkallad för att igenkänna sakerna och tjuften. Men den som icke gick, det var Lasse, ty då kunde det ha händt, att han sjelf blifvit igenkänd. I denna sin nöd vände han sig åter till sin och Lisettes gamla värdinna. Han blef af henne väl mottagen.

Den ofvan nämnde Kron låg ständigt öfver Lasse om att få penningar. Följden häraf blef att det snart nog uppstod penningbrist i Lasses pung. Nya utvägar måste för den skull tillgripas.

Kron föreslog då, att de skulle stjäla i kyrkor. Lasse nekade bestämdt och motstod en längre tid frestelsen. Till slut måste han dock gifva med sig och en natt begingo de inbrott i Jerfälla kyrka, der nära nog fem marker silfver och mellan fem och sex hundra riksdaler anammades. Kron skulle ombesörja försäljningen af silfret och gjorde det på så sätt, att Lasse erhöi den minsta delen.

Från och med inbrottet i kyrkan hvilade det liksom en förbannelse öfver hvad Lasse företog sig. Förut hade han varit munter och glad, men efter ohelgandet af Guds hus blef han tvärt sig olik. Han kände också liksom i luften att hans långa tjufbana snart skulle hämmas. Detta slog också in. Sveket lurade i hans spår.

Det var en dag i Februari 1811, som Lasse, obekymrad om allting och aldrig minst tänkande på att blifva anhållen, stod på slottsbacken och fröjdade sig åt vaktparaden.

Medan han då stod der och gapade, tilltalades han af en bekant fru med dessa ord:

— God dag, Lasse, hur står det till?

Icke anande något bedrägeri, svarade han frimodigt:

— Jo, jag tackar, jag mår bra!

Han hade knappt hunnit uttala sista ordet, förrän en gevaldiger och en uppsyningsman trädde fram och lade sina händer på Lasse. Denne protesterade, men det hjälpte ej. Omringad af en väldig folkmassa var Lasse tvungen att följa med till rådhuset. Der visiterades han, och som han bar på sig något af de penningar, som blifvit stulna i Järfälla kyrka, så var och förblef han fast. Dagen derefter blef äfven Kron häktad.

Vid ransakningen sökte polisen förmå Lasse att yppa hvar han sednaste tiden hade haft sitt logis. Lasse hade dock så mycken ömhet för sin värdinna, att han ej förrådde henne, i följd hvaraf hon ej heller råkade i något obehag.

Sedan han under tre långa veckor sutit i mörk arrest, blef han ändtligen inhyst bland de öfriga skälmarne och bedragarne, hvilka inbördes pinade hvarandra efter bästa förmåga.

Fortsättningen af ransakningen var både långsam och tröttande för de båda fångarne, Lasse och Kron. De skjutsades utan återvändo från det ena stället till det andra. De pådiktade sig till och med förbrytelser, som de aldrig vetat af, i den från deras synpunkt lofvärda afsigten, att få tillfälle att rymma. Ett gynnsamt sådant yppade sig likväl ej, ty vederbörande vakade nu med yttersta stränghet öfver dem, isynnerhet öfver Lasse som så ofta gäckat dem.

I följd af ett impertinent svar till landshöfdingen i Vesterås, ikläddes Lasse nu så kallad stickling, en hel klädning af jern, så trång, att den stackare, som bar den, nätt och jemt förmådde gå. Detta pinoverktyg, ett säkert medel mot all rymning, måste Lasse bära en god tid. Under 1812 års riksdag i Örebro, i hvars häkte han då förvarades, blef detta förfärliga pinoredskap genom välvilliga människors försorg borttaget. Lasse var då alldeles sönderskafd öfver hela kroppen och den såg bokstafligen ut som ett skelett. Mer än två år varade ransakningen med de båda tjufvarne. Slutligen fingo de sin dom, som lydde på fyratio par spö hvardera, samt der- efter lifstids fästning, Kron i Kristianstad och Lars Molin (Lasse-Maja) på Karlsten. Det var Sollen- tuna häradsrätt som afkunnade denna slutliga dom, hvilken också blef faststæld af Svea hofrätt.

Vid Barkarby gästgifvaregård undergick Lasse första delen af sin bestraffning, nemligen spöslitningen, denna ohyggliga tortyr, som endast uppretade

skälmarne i stället för att göra dem bättre. Der-
 efter fördes han, försedd med en jernbeslagen black
 och två par handklofvar (så rädda voro myndighe-
 terna för att skälmen skulle rymma) ut genom Norr-
 tull. Då han passerade Enköping fick han tre riks-
 daler af den förut nämnda garfvarfrun, som en gång
 så ömt titulerat honom svägerska.

I Vesterås träffade Lasse sin fordne fästman-
 rusthållaresonen. »Jungfrun» var nog fräck att på-
 minna honom om denna tid. Han blef först förlä-
 gen, men sedan arg och spottade till och med fången
 i ansigtet. Detta uppretade folkmassan, som tog
 Lasses parti och med våld drefvo bort fästmannen.
 Den 17 September 1813 ankom Lasse första gången
 till Karlsten, der han af sina olyckskamrater hug-
 nades med den föga angenäma underrättelsen, att
 det skulle vara en omöjlighet att rymma från denna
 graf för lefvande. Men Lasse tänkte annat, han.
 Nog var han hågad för att göra ett försök.

Lasses skicklighet i matlagning blef snart känd.
 Till att börja med fick han göra sin debut i vakt-
 mästarens kök. Hans förmåga kom snart till place-
 majoren Ehrenstolpes vetskap, och länge dröjde det
 icke, förrän denne antog honom för sitt eget kök.
 Gent emot de öfrige fångarne hade Lasse nu riktiga
 goddagar; under dagarne fick han gå hvart han be-
 hagade inom fästningen, men om nätterna inlöstes
 han omsorgsfullt i fångelset. Detta tyckte han ej
 om. Frihetskänslan började grassera med honom allt
 mera och mera.

Efter tio års vistelse på Karlsten hade Lasse
 hunnit samla så mycket penningar, att han ifrigt
 längtade ut för att sätta dem i omlopp. Tanken på
 flykt skulle nu blifva verklighet. Han öfvertalade
 en båtskeppare att sätta sig öfver till fastlandet,
 och då majoren en dag sof middag försvann Lasse,
 kom lyckligt öfver till fasta landet och iklädde sig
 der åno qvinnodragten. Med list kom han öfver Göta

elf och sammanträffade med en af sina fordna kamrater, då det gick muntert till igen.

Då majoren vaknade och fann Lasse-Maja borta, blef det en förfärlig uppståndelse på fästningen. Larmtrumman gick och skottet dånade, så att trak- tens befolkning genast visste, att en fånge rynt. Den gröfsta karlen i Marstrand åtog sig att söka reda på Lasse. Af en tillfällighet hade han fått spaning på, att den djerfve tjuften, men ännu djerf- vare rymlingen, ämnade besöka en god vän. Dit styrdes också kosan.

Lasse satt temligen lugn i ett torp och språkade om huru han nu skulle ställa sig, då han med ens sprang upp och bleknade. Inom några ögonblick var nemligen torpet omringadt af en massa menniskor.

— Fly, fly! Detta är enda räddningsmedlet, ljud en röst inom Lasse, och han lydde den. Under det han sprang tappade han skorna. Framför honom låg en mörk skog. Kunde han endast uppnå den, så vore han räddad. Han var också nära att vinna sin afsigt, men bland hans förföljare funnos riktiga snabblöpare och dessa togo snart fast honom.

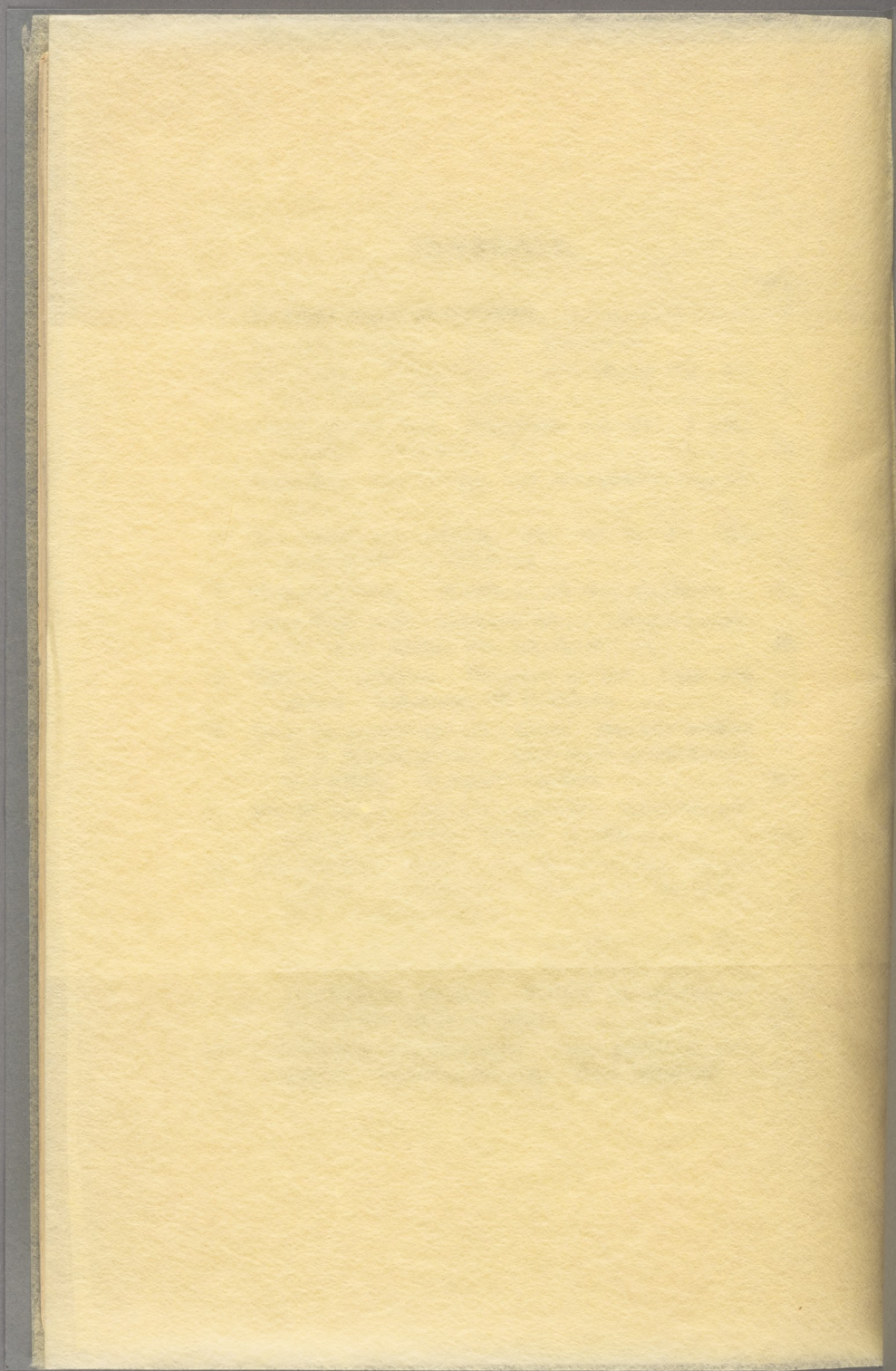
Återförd till Karlsten fick han såsom belöning för sin utomordentliga djerfhet och fintlighet femtio prygel, samt en jernblack, som vägde två lispund. Det var ej litet att bära på, och alldeles nog att vidare hindra honom från att rymma. Stryk fick han ganska ofta och begabbades dagligen af sina olyckskamrater för den olyckliga rymningens skull.

Lars Molin, som under så många år fäst at all- mänhetens och isynnerhet polisens uppmärksamhet på sig, blef 1838 i följd af kunglig nåd lösgifven från Karlstens fästning. Han hade då tillbragt tjugufem år inom dess murar. Efter det han be- nådats har han ej återtagit det slemma yrke, som gjort honom nära nog till en heror inom alla tjufigor.

INNEHÅLL.

	Sid.
1. De första stegen på tjuftbanan.....	3.
2. Hos kvartermästaren. Flykt. Återseendet.....	6.
3. Nya stölder. I Stockholm. Första gången fast. Andra resan till Stockholm.....	9.
4. Andra gången fast. Fångförare och tjuv. I pinorummet. Inför rätta. Fri.	14.
5. Lasse-Maja som hederlig karl och hederligt fruntimmer.....	20
6. Nya stölder och äfventyr. Fast och åter fri. Han reser gentilt till Stockholm	24.
7. Finansoperationer i Stockholm och dess grannskap ...	34.
8. Lasse-Maja råkar i klämman för en svartsjuk krögerskas skull, häktas, men gör sig åter fri.....	40.
9. Tjufyrket fortsättes. Hämnaden är ljuf. Lasse som sjöman. Ankomsten till Stockholm	45.
10. Lasse på sommarnöje och i sjönöd. Han blir bestulen af en gammal bekant. Misslyckadt opiumattentat. Två stölder. En ledsam upptäckt	48.
11. Bot för kärlek. Den nya svägerskan. Lasse blir spågumma och derefter fästmö. I klämman.....	53.
12. Framtidsutsigt. Lasse helsar på en länsman. Stugan i skogen. Arresteringen. Rymningen från Örebro slott. Vedergällningen	58.
13. Lasse slår sig på handel, men återtager sitt förra yrke. Ett oangenämt återseende. En förälskad prest. En pligtförgäten länsman. Besöket hos grefvinnan. En död gör Lasse en tjänst	61.
14. I Norrköping och Stockholm. Lasse gripen för sista gången. Karlstens fästning. Hans benådning ...	66.

Sid.
..... 3.
..... 6.
An-
... 9.
10-
... 14.
m-
... 20
m
.. 24.
.. 34.
.
.. 40.
n
45.
48.
53.
58.
61.
66.

Kungl. biblioteket

0 0000 000114382

